

Tematsko izvješće

Inicijativa za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama Spotlight

Ambiciozna inicijativa, no dosadašnji je učinak ograničen

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

Sadržaj

	Odlomak
Sažetak	I. – X.
Uvod	01. – 18.
Inicijativa Spotlight	01. – 02.
Okvir politike na globalnoj razini i na razini EU-a	03.
Nasilje nad ženama i djevojčicama	04. – 07.
Intervencijska logika inicijative Spotlight	08. – 12.
Upravljačka struktura	13. – 15.
Dodjela financijskih sredstava u okviru inicijative Spotlight	16. – 18.
Opseg revizije i revizijski pristup	19. – 24.
Opažanja	25. – 110.
Inicijativom Spotlight postavljeni su relevantni ciljevi, ali alternativne mogućnosti provedbe nisu bile analizirane u dostatnoj mjeri	25. – 46.
Komisija nije temeljito usporedila alternativne okvire ni njihove troškove	26. – 29.
Inicijativa Spotlight posvećena je zadovoljavanju potreba korisnika, ali utvrđeno je da postoje nedostaci u donošenju odluka o financiranju i odabiru zemalja	30. – 46.
Unatoč dobrim primjerima suradnje glavnih dionika, provedba je u određenim trenutcima bila otežana, s ograničenjima u pogledu praćenja i evaluacije	47. – 86.
Pri provedbi je dolazilo do izazova i kašnjenja zbog vanjskih, upravljačkih i operativnih ograničenja	48. – 66.
Za inicijativu Spotlight nedostaje primjerena procjena ostvarene vrijednosti za uloženi novac	67. – 76.
Okvir za praćenje i izvješćivanje omogućuje ograničenu procjenu uspješnosti na programskoj i geografskoj razini	77. – 86.
Zabilježena su određena pozitivna postignuća, ali njihova održivost nije zajamčena	87. – 110.
Programi inicijative Spotlight doveli su do ostvarenja, ali njihov je mjerljivi učinak još uvijek ograničen	88. – 98.

Postoji rizik od toga da se rezultati neće održati i da se stečena iskustva neće primjenjivati u budućim programima 99. – 110.

Zaključci i preporuke 111. – 122.

Prilozi

Prilog I. – Upravljačka struktura inicijative Spotlight

Prilog II. – Aktivnosti iz uzorka na dan 30. studenoga 2022.

Prilog III. – Doprinos inicijative Spotlight novim zakonima i politikama u okviru prvog stupa

Prilog IV. – Glavni doprinosi inicijative Spotlight u okviru petog stupa

Pokrate i skraćeni nazivi

Pojmovnik

**Odgovori Komisije
i Europske službe za vanjsko djelovanje**

Kronologija

Revizorski tim

Sažetak

I. Nasilje nad ženama i djevojčicama jedna je od najsustavnije provođenih i najraširenijih povreda ljudskih prava. Europska unija (EU) pokrenula je 2017. inicijativu Spotlight u globalnom strateškom partnerstvu s Ujedinjenim narodima (UN). Glavni je cilj inicijative svim ženama i djevojčicama, a posebice onima iz ranjivih ili marginaliziranih skupina, zajamčiti život bez izloženosti nasilju i štetnim praksama. Inicijativa Spotlight financira se sredstvima EU-a u iznosu od 497 milijuna eura, od čega se 465 milijuna eura nalazi pod upravljanjem UN-a na četirima kontinentima u više od 26 zemalja.

II. Cilj Europskog revizorskog suda (Sud) bio je utvrditi je li inicijativa Spotlight učinkovito i djelotvorno sredstvo za Komisijin odgovor na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama. Da bi se to utvrdilo, Sud je razmotrio osmišljenost, provedbu, praćenje i rezultate inicijative.

III. Cjelokupno gledano, Sud zaključuje da je inicijativom Spotlight Komisija ambiciozno pokušala odgovoriti na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama, ali da je dosadašnji učinak te inicijative ograničen. Četiri godine, koliko traje provedba programa, nije dovoljno da bi se na svjetskoj razini postigla trajna promjena u vezi s tako složenim pitanjem, koje zahtijeva dugoročne mjere i dodatne resurse. Iako je inicijativa dovela do određenih ostvarenja i bila korisna ženama i djevojčicama, teško je procijeniti u kojoj je mjeri postigla željene rezultate. Sud je također ustanovio da ima prostora za poboljšanje učinkovitosti i ostvarivanje veće vrijednosti za uloženi novac.

IV. Komisijin odabir UN-a za provedbenog partnera bio je politička odluka donesena u svrhu promicanja multilateralizma. Pri odabiru provedbenog partnera Komisija nije temeljito usporedila alternativne okvire za provedbu ni njihove povezane troškove. Sud je utvrdio da se u mjerama planiranim u okviru inicijative Spotlight odražavaju potrebe korisnika te da su ciljevi mjera relevantni za odgovor na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama. Međutim, Sud je utvrdio i da postoje nedostatci u obrazloženju odluka o financiranju i odabiru zemalja.

V. Sud je utvrdio da je pri provedbi dolazilo do kašnjenja te da su se pojavljivali izazovi zbog vanjskih, upravljačkih i operativnih ograničenja. Zabilježeni su dobri primjeri suradnje između glavnih dionika, ali provedba usklađenog pristupa u zemljama čiji su konteksti različiti pokazala se teškom, a veliki broj organizacija UN-a uključenih u provedbu doprinio je složenosti upravljanja.

VI. Za inicijativu Spotlight nedostaje primjerena procjena ostvarene vrijednosti za uloženi novac. Komisija je bila svjesna da odabir UN-a podrazumijeva veće troškove, ali nije pokušala pregovarati o neizravnim troškovima koji bi bili niži od maksimuma postavljenog u okvirnom sporazumu. Njezina procjena o troškovima aktivnosti također je bila ograničena, iako je riječ o jedinom dijelu proračuna inicijative Spotlight koji nije unaprijed ugovorno određen.

VII. Mehanizmima praćenja i izvješćivanja za inicijativu Spotlight ne omogućuje se dobra procjena uspješnosti programa. Sud je zabilježio nedostatak pouzdanih polaznih vrijednosti, neprikladne ciljne vrijednosti i ograničenja u kumulativnom daljnjem praćenju na razini programa. Osim toga, ostvarenja i ishodi programa u okviru praćenja nisu povezani s pokazateljima financijskih rezultata, što znatno ograničava postupak evaluacije.

VIII. Sud se usmjerio na afričke i latinoameričke zemlje i utvrdio da su programi inicijative Spotlight u svima njima polučili pozitivna postignuća i doveli do prikupljanja mnoštva informacija. Međutim, iako je cilj bilo učiniti aktivnosti održivima, nisu pronađeni novi donatori, što je rizik za održivost aktivnosti. Također, vidljivost angažmana i financijskih sredstava EU-a nije u svim slučajevima bila zajamčena.

IX. Kad je riječ o razmjeni znanja, potrebne su mjere za pohranu informacija na lako dostupan način. Međutim, Sud je ustanovio da su informacije trenutačno neusustavljene i nisu lako dostupne zainteresiranim korisnicima.

X. Sud na temelju tih zaključaka preporučuje Komisiji da učini sljedeće:

- za buduće globalne razvojne inicijative provede temeljitu analizu provedbenih mogućnosti i u potpunosti dokumentira opravdanja za odabir regija i zemalja te za dodjelu financijskih sredstava;
- primijeni stečena iskustva na buduće mjere koje će se nastavljati na aktivnosti u okviru inicijative Spotlight;
- u budućim razvojnim mjerama poveća udio financijskih sredstava koji će doprijeti do krajnjih korisnika i izvrši procjenu isplativosti;
- ojača održivost te sustav produbljivanja i razmjene znanja tijekom ostatka provedbe inicijative Spotlight.

Uvod

Inicijativa Spotlight

01. Inicijativa Spotlight globalno je strateško partnerstvo Europske unije (EU) i Ujedinjenih naroda (UN). Glavni je cilj te inicijative svim ženama i djevojčicama, a posebice onima iz ranjivih ili marginaliziranih skupina, zajamčiti život bez izloženosti nasilju i štetnim praksama¹.

02. Inicijativa je pokrenuta u prosincu 2017. priopćenjem za medije u kojem se najavljuje obveza EU-a u iznosu od približno 500 milijuna eura² (vidjeti odlomke [16.](#) – [18.](#)). Provedba inicijative nastavit će se do prosinca 2023. na nacionalnoj i regionalnoj, a do prosinca 2024. na globalnoj razini. Zaključenja ugovora predviđena su za prosinac 2025., nakon predaje završnog izvješća o provedbi inicijative i dovršetka evaluacija. Opseg završnog izvješća i evaluacija nije bio definiran za vrijeme revizije.

Okvir politike na globalnoj razini i na razini EU-a

03. Na [slici 1.](#) prikazan je okvir politike za borbu protiv nasilja nad ženama i djevojčicama na globalnoj razini i na razini EU-a. Rodna ravnopravnost općepriznato je ljudsko pravo i jedna od osnovnih vrednota Europske unije, a inicijativa Spotlight bitan je čimbenik u ostvarivanju kako [ciljeva održivog razvoja 5. i 16.](#) tako i [Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2021. – 2025.](#)

¹ Pitanja i odgovori: Inicijativa EU-a i UN-a za suzbijanje nasilja nad ženama i djevojčicama, informativni članak Komisije, rujan 2019., str. 1.

² „EU invests EUR 500 million in new ‚Spotlight Initiative‘ to end violence against women”, ESVD, 2017.

Slika 1. – Okvir politike na globalnoj razini i na razini EU-a

Izvori: Sud, na temelju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (CETS br. 210); „Global indicator framework for the Sustainable Development Goals and targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development“, 2021., UN.

Nasilje nad ženama i djevojčicama

04. UN definira nasilje nad ženama kao bilo koji čin rodno uvjetovanog nasilja koji dovodi ili može dovesti do tjelesne, seksualne ili psihološke štete ili patnje za žene, a uključuje i prijetnje takvim djelima, prisilu te namjerno oduzimanje slobode, bilo u javnom bilo u privatnom životu³ (*slika 2.*). Također uključuje štetne prakse kao što su sakaćenje ženskih spolnih organa te dječji, rani i prisilni brakovi.

³ Članak 1. *Deklaracije o uklanjanju nasilja nad ženama* donesene odlukom Opće skupštine UN-a br. 48/104 od 20. prosinca 1993.

Slika 2. – Raširenost nasilja nad ženama

Izvor: Sud, na temelju [Procjene raširenosti nasilja nad ženama](#), Svjetska zdravstvena organizacija, 2018.

05. Nasilje u obitelji, uključujući nasilje u intimnim partnerskim vezama, još je uvijek najčešći oblik nasilja nad ženama i djevojčicama. Također, u velikoj većini slučajeva femicida, koji se definira kao „rodno uvjetovano ubojstvo žene ili djevojčice”, počinitelji su članovi obitelji. Tijekom 2019. otprilike 50 000 žena u cijelom svijetu bilo je žrtvama rodno uvjetovanih ubojstava⁴. Nedavne studije pokazuju kako je pandemija bolesti COVID-19, zbog koje je došlo do zatvaranja žena u domove s njihovim zlostavljačima, dovela do porasta nasilja nad ženama i djevojčicama diljem svijeta⁵.

06. Štetne prakse nad ženama i djevojčicama na svjetskoj su razini također vrlo rasprostranjena pojava. Točan broj djevojčica i žena na svjetskoj razini koje su podvrgnute sakaćenju spolnih organa još uvijek nije poznat, ali procjenjuje se da se radi o njih najmanje 200 milijuna⁶. Više od četiri milijuna djevojčica godišnje suočava se s rizikom od sakaćenja spolnih organa.

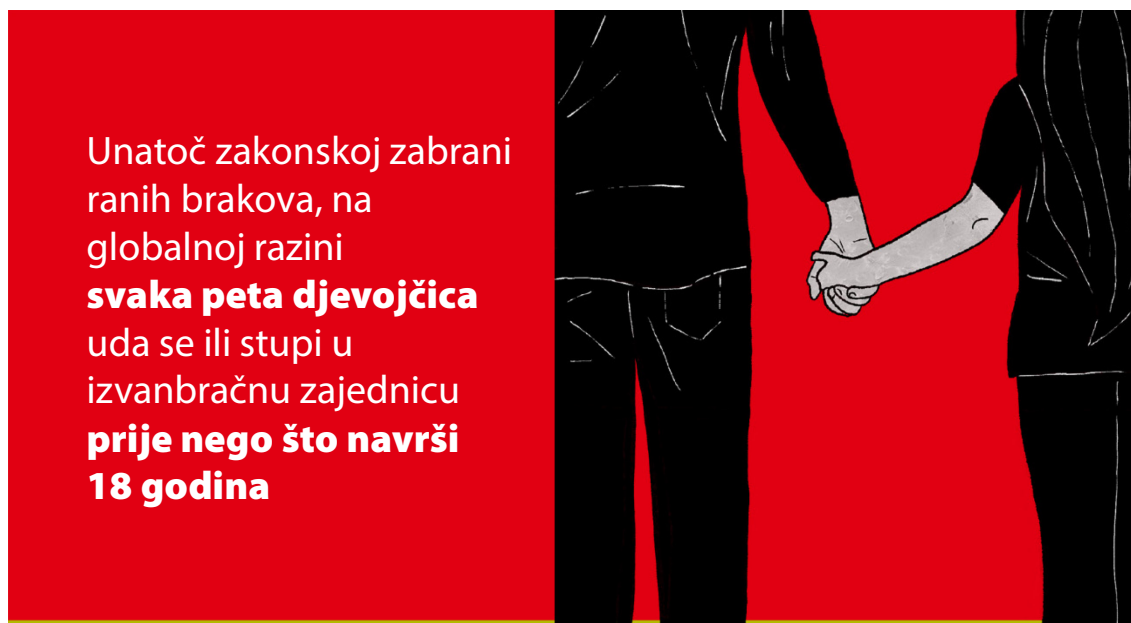
⁴ „Global Study on Homicide – Gender-related killing of women and girls”, UNODC, 2019.

⁵ „Measuring the Shadow Pandemic – Violence against women during COVID-19”, UN Women, 2021.

⁶ „Female Genital Mutilation/Cutting – A global concern”, UNICEF, 2016.

07. Broj dječjih brakova vrlo je visok (*slika 3.*). U najnerazvijenijim zemljama taj je broj dvostruko veći: 40 % djevojčica uda se prije nego što napuni 18, a 12 % prije nego što napuni 15 godina života⁷.

Slika 3. – Raširenost ranih brakova

Izvor: Sud, na temelju dokumenta „Global programme to end child marriage” – Prva faza (2016. – 2019.), UNFPA-UNICEF, 2020.

Intervencijska logika inicijative Spotlight

08. Iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama dugotrajan je pothvat koji zahtijeva promjene društvenih normi i vrednota kao i politički angažman. Cilj inicijative Spotlight uklanjanje je svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama te su stoga njezinim okvirom utvrđene definicije posebnih vrsta nasilja koje su raširene u pojedinim regijama. Mjere inicijative usmjerene su na pet geografskih regija i na vrste nasilja koje su raširene u njima (*slika 4.*).

⁷ „Global programme to end child marriage” – Prva faza (2016. – 2019.) izvješće, UNFPA-UNICEF, 2020.

Slika 4. – Regije primjene i opseg inicijative Spotlight

Izvor: Sud, na temelju dokumenta „Spotlight Initiative pillar-assessed grant or delegation agreement”, Prilog I: „Description of the action”, str. 35.

09. Inicijativa Spotlight temelji se na teoriji promjena, metodologiji u okviru koje se donose pretpostavke koje usmjeravaju planirane intervencije. Svrha joj je posvetiti se pitanju nasilja nad ženama i djevojčicama na više razina poduzimanjem mjera koje se međusobno podupiru. Te su aktivnosti strukturirane oko šest stupova ([slika 5.](#)).

Slika 5. – Šest stupova inicijative Spotlight

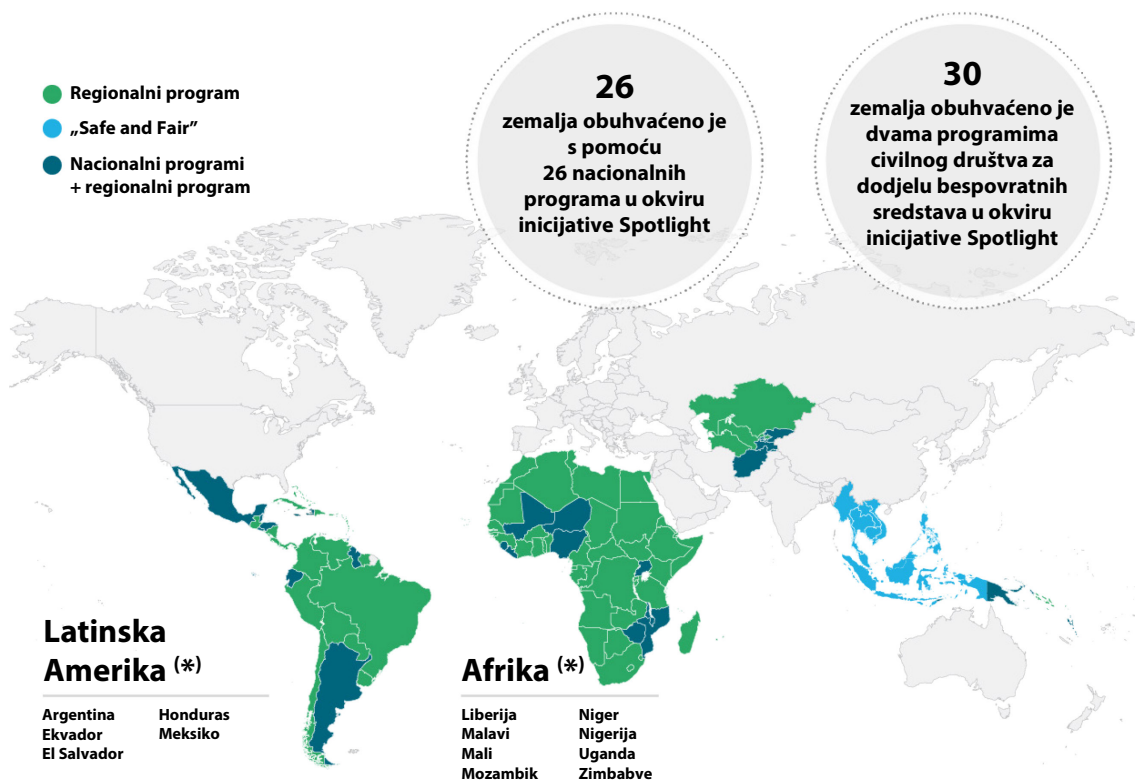
Izvor: Sud, na temelju izvješća „Spotlight Initiative global annual narrative progress report 2021”.

10. Pristup inicijative Spotlight upotpunjuje se načelom „nitko ne smije biti zapostavljen”. To znači da bi se mjerama trebalo dosljedno posvetiti marginaliziranim skupinama stanovništva, kao što su žene i djevojčice s invaliditetom, autohtono stanovništvo, migranti, starije osobe, nacionalne manjine, osobe koje žive ispod granice siromaštva ili bilo koja skupina suočena s višestrukim i intersekcijskim oblicima diskriminacije.

11. U svakoj od pet obuhvaćenih geografskih regija inicijativom Spotlight podupire se niz programa na razini zemlje, od kojih svaki pokriva svih šest stupova, i jedan regionalni program, koji je usmjeren na manje stupova u nekoliko zemalja (*slika 6.*). Regionalni programi, koji nadopunjuju programe na razini zemlje, usmjereni su na jačanje politika i praksi, razmjenu znanja te stvaranje mreža na regionalnoj razini. U jugoistočnoj Aziji ujedno postoji tematski regionalni program pod nazivom „Safe and Fair”, koji je usmjeren na prava i mogućnosti za radnice migrantice.

12. Osim nacionalnih i regionalnih programa, financiranje inicijative Spotlight vrši se u okviru UN-ove zaklade za borbu protiv nasilja nad ženama i djevojčicama te mirovnog i humanitarnog fonda Tijela Ujedinjenih naroda za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena, iz kojih se dodjeljuju bespovratna sredstva organizacijama civilnog društva u 30 zemalja (vidjeti odlomke [18.](#) i [34.](#)).

Slika 6. – Područja intervencije inicijative Spotlight

Napomena: (*) Dvije regije obuhvaćene revizijom koju je proveo Sud (vidjeti odlomak [21.](#)).

Izvor: Sud, na temelju izvješća „Spotlight Initiative global annual narrative progress report 2021“.

Upravljačka struktura

13. EU i UN ravnopravni su partneri u upravljanju inicijativom Spotlight (vidjeti odlomak [49.](#)). Inicijativu Spotlight, kao vidljivu političku inicijativu na visokoj razini, pokrenuli su povjerenik EU-a za razvoj i zamjenica glavnog tajnika UN-a u svrhu uklanjanja i sprječavanja nasilja nad ženama i djevojčicama te isticanja suradnje i međusobne potpore EU-a i UN-a. Visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te potpredsjednik Europske komisije također je uključen od početka inicijative.

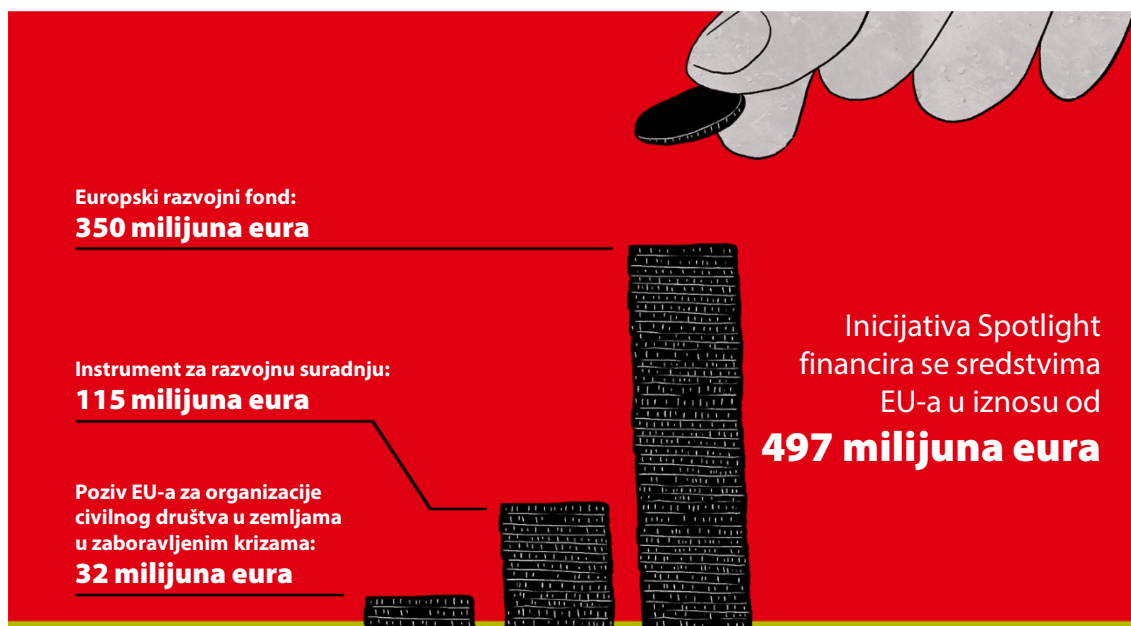
14. Upravljanje i organizacijska struktura inicijative sastoje se od globalne razine te regionalne/nacionalne razine. Globalna razina uključuje upravljačko tijelo, operativni upravljački odbor, administrativnog zastupnika i tajništvo inicijative Spotlight. U upravljačkom je tijelu uloga Komisije da za inicijativu u suradnji s UN-om osigurava strateško usmjeravanje, zastupanje interesa i nadzor. U sklopu operativnog upravljačkog odbora Komisija i UN imaju zadaću zajamčiti djelotvorno upravljanje i koordinirati sve operativne i tehničke aspekte inicijative. Na lokalnoj razini svim programima upravljaju nacionalni/regionalni upravljački odbori. Predstavnici delegacija EU-a u navedenim odborima zaduženi su za pomoć u usmjeravanju i nadgledanju provedbe programa (*Prilog I.*).

15. Glavne su provedbene organizacije UN-a Tijelo UN-a za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women), Fond UN-a za stanovništvo (UNFPA) i Program UN-a za razvoj (UNDP).

Dodjela financijskih sredstava u okviru inicijative Spotlight

16. Inicijativa Spotlight financira se sredstvima EU-a u iznosu od 497 milijuna eura, od čega se 465 milijuna eura nalazi pod upravljanjem UN-a. Preostala 32 milijuna eura pod upravljanjem su EU-a u okviru poziva na podnošenje prijedloga namijenjenog organizacijama civilnog društva. Ostali donatori izdvojili su samo simbolične iznose, iako je izvornim planom zamišljeno da će doprinos EU-a služiti kao početno financiranje i privlačiti daljnje financiranje od drugih donatora (vidjeti odlomak *100.*). Izvori su doprinosa EU-a Europski razvojni fond i Instrument za razvojnu suradnju, a za poziv na podnošenje prijedloga program Globalna javna dobra i izazovi (*slika 7.*).

Slika 7. – Potpora EU-a za inicijativu Spotlight

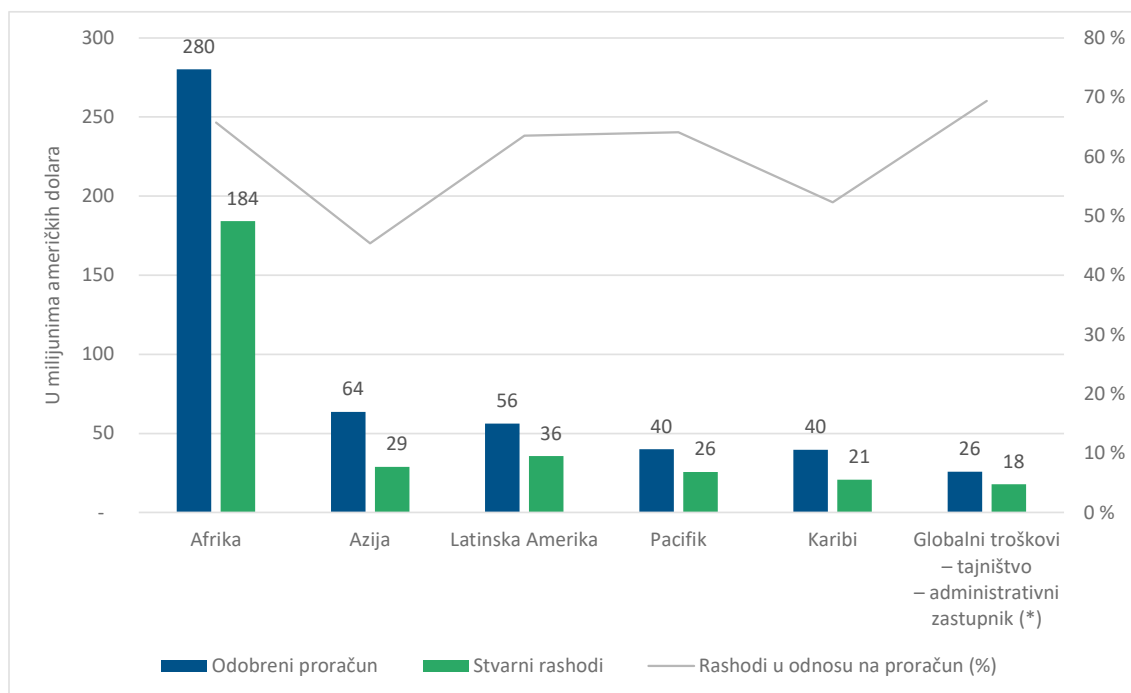

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

17. Inicijativom Spotlight upravlja Ured UN-a za višepartnerske uzajamne fondove (MPTFO) u svojstvu upravitelja fonda za inicijativu Spotlight, a njegova je službena izvještajna valuta američki dolar. MPTFO dužan je izvješćivati o financijskim sredstvima inicijative Spotlight pod upravljanjem UN-a.

18. Maksimalni doprinos EU-a u iznosu od 465 milijuna eura (preuzete obveze), za čije je upravljanje zadužen UN, u vrijeme posljednje izmjene i dopune ugovora 2021. imao je procijenjenu vrijednost od 548 milijuna američkih dolara. Do 30. lipnja 2022. MPTFO prijavio je stvarne obveze EU-a u iznosu od 534 milijuna američkih dolara, proračunske rashode od 506 milijuna američkih dolara i dodjelu 480 milijuna američkih dolara za programe u pet geografskih regija. To uključuje iznos od 33 milijuna američkih dolara usmjeren preko zaklade UN-a za borbu protiv nasilja nad ženama i djevojčicama te mirovnog i humanitarnog fonda Tijela Ujedinjenih naroda za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Osim toga, 26 milijuna američkih dolara dodijeljeno je za pokrivanje troškova tajništva inicijative Spotlight i administrativnog zastupnika, uključujući troškove globalne platforme znanja ([slika 8.](#)). Organizacije UN-a dale su inicijativi Spotlight ukupno 38 milijuna američkih dolara u doprinosima izvan višepartnerske zaklade UN-a.

Slika 8. – Proračun i stvarni rashodi inicijative Spotlight na dan 30. lipnja 2022. (financijska sredstva EU-a)

Napomena: (*) uključujući troškove globalne platforme znanja.

Izvor: Sud, na temelju podataka UN-a.

Opseg revizije i revizijski pristup

19. Sud je revizijom ispitao Komisijino upravljanje inicijativom Spotlight kako bi procijenio jesu li sredstva iskorištena učinkovito i djelotvorno te kako bi dao preporuke za poboljšanje budućih mjera EU-a za borbu protiv seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. Inicijativom Spotlight EU je uložio dosad nezabilježenu količinu novca u odgovor na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama. Budući da se inicijativa sada približava kraju razdoblja provedbe, Sud je također imao za zadatak revizijom procijeniti stečena iskustva i održivost financiranih mjera. Opseg revizije koju je proveo Sud nije uključivao financijska sredstva inicijative Spotlight kojima EU upravlja u okviru poziva na podnošenje prijedloga posebno namijenjenog organizacijama civilnog društva.

20. Glavno revizijsko pitanje bilo je sljedeće: je li inicijativa Spotlight učinkovito i djelotvorno sredstvo na temelju kojeg bi Komisija mogla odgovoriti na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama? Kako bi odgovorio na glavno revizijsko pitanje, Sud je postavio sljedeća potpitanja:

- (1) Je li inicijativa Spotlight dobro osmišljena?
- (2) Provodi li se ona učinkovito i ocjenjuje li se na primjeren način?
- (3) Je li njezin doprinos iskorjenjivanju nasilja nad ženama i djevojčicama djelotvoran?

21. Geografski gledano, Sud se usredotočio na Afriku i Latinsku Ameriku, gdje su u vrijeme planiranja revizije 13 programa na razini zemlje i dva regionalna programa (vidjeti [sliku 6.](#)) imala najveće stvarne rashode u odnosu na njihov proračun. To je Sudu omogućilo ispitivanje projekata u naprednijoj fazi provedbe. Također, navedena dva geografska područja značajna su s financijskog gledišta: ukupna dodijeljena sredstva za Afriku iznose 250 milijuna eura, a za Latinsku Ameriku 50 milijuna eura, što znači da zajedno obuhvaćaju većinu (64 %) ukupnog proračuna inicijative Spotlight ([slika 8.](#)).

22. Revizija je obuhvaćala razdoblje od početka provedbe inicijative 2017. do studenoga 2022., uključujući najnovije službene podatke dostupne na dan 30. lipnja 2022.

23. Sud je analizirao dokumente koje su mu dostavili Glavna uprava Komisije za međunarodna partnerstva (GU INTPA) i UN koji se tiču osmišljavanja, provedbe i praćenja inicijative Spotlight. Sud je obavio terenske posjete Liberiji i Meksiku te videorazgovore sa subjektima revizije u Ugandi jer je revizijski posjet Suda na terenu morao biti otkazan zbog izbijanja ebole (vidjeti *Prilog II.* o aktivnostima obuhvaćenim revizijskim uzorkom). Sud je izabrao navedene zemlje kako bi se terenskim posjetima obuhvatilo i Latinsku Ameriku i Afriku. Također je uzeo u obzir rezultate srednjoročnih procjena (vidjeti odlomak *60.*) i u uzorak uključio jednu zemlju koja je ocijenjena kao uspješna, jednu zemlju s prostorom za poboljšanje i jednu zemlju u kojoj se naišlo na poteškoće.

24. Kad je riječ o ostalim programima za Afriku i Latinsku Ameriku, Sud je proveo pregled dokumentacije i prikupio informacije od delegacija EU-a i timova UN-a za inicijativu Spotlight s pomoću videorazgovora ili pisanih odgovora. Također je obavio nekoliko razgovora s osobljem GU-a INTPA i UN-a te poslao revizijsku anketu 26 delegacija EU-a koje upravljaju nacionalnim ili regionalnim programima inicijative Spotlight u svim geografskim regijama kako bi prikupio njihovo mišljenje o aktivnostima te o djelotvornosti i učinkovitosti inicijative Spotlight. Ta anketa, za koju je stopa odgovora bila 100 %, omogućila je Sudu da potvrdi svoje nalaze na široj razini, izvan dviju regija na koje je revizija koju je proveo Sud bila usmjerena.

Opažanja

Inicijativom Spotlight postavljeni su relevantni ciljevi, ali alternativne mogućnosti provedbe nisu bile analizirane u dostatnoj mjeri

25. U ovom odjeljku Sud procjenjuje na koji je način Komisija odlučila pokrenuti inicijativu Spotlight i koliko je dobro ona osmišljena. Sud je u okviru revizije posebice procijenio sljedeće:

- (a) je li Komisijina uspostava inicijative Spotlight bila obrazložena i opravdana;
- (b) jesu li tematski i geografski opseg inicijative Spotlight te njezine odluke o financiranju bili utemeljeni na posebnoj procjeni potreba geografskih regija te jesu li ciljevi programa usmjereni na odgovaranje na najrelevantnija pitanja u vezi s nasiljem nad ženama i djevojčicama.

Komisija nije temeljito usporedila alternativne okvire ni njihove troškove

26. Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost 2016. – 2020. zajednički su pripremile Komisija i Europska služba za vanjsko djelovanje, a Vijeće ga je potvrdilo u listopadu 2015. Kao dio strateškog pristupa za provedbu jednog od triju glavnih prioriteta plana – zaustavljanje nasilja nad ženama i djevojčicama – Komisija je odlučila pokrenuti vodeću inicijativu usmjerenu na sve oblike rodne diskriminacije i nasilja.

27. GU INTPA 2017. je utvrdio sljedeće četiri mogućnosti za novu inicijativu o rodnim pitanjima:

- (1) sporazum o delegiranju s državama članicama, kojim bi se jamčili vidljivost angažmana Komisije i angažman država članica;
- (2) izravno upravljanje, kojim bi se vidljivost za Komisiju ostvarila u najvećoj mogućoj mjeri i koje ne bi dovelo ni do kakvih posebnih troškova upravljanja. Međutim, Komisija nije raspolagala osobljem potrebnim za upravljanje radnim opterećenjem;
- (3) tematski uzajamni fond, koji bi doveo do visoke vidljivosti u medijima. Međutim, GU INTPA nije imao prethodnih iskustava s tematskim uzajamnim fondovima;

- (4) sporazum o delegiranju s organizacijama UN-a, kojim bi se smanjilo opterećenje Komisijina osoblja u vezi s upravljanjem te kojim bi se ubrzala provedba inicijative. Međutim, time bi se ograničila vidljivost EU-a i dovelo do povećanja troškova upravljanja.

28. Nakon daljnjeg razmatranja zaključeno je da su mogućnosti izravnog upravljanja i sporazuma o delegiranju s UN-om dva najizglednija izbora. Želeći poslati političku poruku⁸ i podržati UN i njegovu reformu, u sklopu koje timovi UN-a za pojedine zemlje iz različitih tijela UN-a žele djelovati kao jedno⁹, Komisija je odlučila odabrati partnerstvo. Gledala je na to kao na način ubrzavanja provedbe inicijative, prepoznavši međutim da je riječ o mogućnosti koja će dovesti do većih troškova od ostalih i da će vidljivost EU-a trebati pažljivo pratiti.

29. Komisija je bojazan zbog tih troškova izrazila interno te provela internu analizu koja je pokazala da se u prosjeku oko 60 % ukupnih financijskih sredstava izdvaja za troškove ljudskih resursa UN-a. Međutim, nisu provedene temeljite usporedbe mogućnosti provedbe ni troškova, primjerice usporedba s referentnim vrijednostima ili najboljim praksama iz drugih programa, kako bi se opravdao konačni izbor. Za više informacija o troškovima inicijative Spotlight vidjeti odlomke [67.](#) – [70.](#)

Inicijativa Spotlight posvećena je zadovoljavanju potreba korisnika, ali utvrđeno je da postoje nedostatci u donošenju odluka o financiranju i odabiru zemalja

30. Nasilje nad ženama i djevojčicama složeno je pitanje, a da bi se u vezi s njim postigli održivi rezultati, potrebne su uzajamne mjere na višestrukim razinama. U tu su svrhu u okviru inicijative Spotlight primijenjeni teorija promjena i pristup utemeljen na šest stupova (vidjeti [sliku 5.](#)).

⁸ Pitanja i odgovori: Inicijativa EU-a i UN-a za suzbijanje nasilja nad ženama i djevojčicama, informativni članak Komisije, rujan 2019., str. 1.

⁹ „Spotlight Initiative pillar-assessed grant or delegation agreement”, Prilog I: „Description of the action”, str. 11.

Opseg inicijative Spotlight utemeljen je na procjenama potreba, a njezini ciljevi relevantni su za potrebe odgovaranja na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama

31. Osmišljavanje inicijative Spotlight započelo je odobravanjem regionalnih teorija promjena, a nastavilo se odobravanjem regionalnih planova ulaganja te nacionalnih i regionalnih programa. Na [slici 9.](#) opisuje se proces osmišljavanja u Africi.

Slika 9. – Proces osmišljavanja inicijative Spotlight – Afrika

Izvor: Sud, na temelju zapisnika operativnog upravljačkog odbora za inicijativu Spotlight.

32. Komisijina definicija pojma najraširenijih vrsta nasilja na pojedinim geografskim područjima, primjerice seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja u supsaharskoj Africi i femicida u Latinskoj Americi, temeljila se na dokazima iz različitih studija koje potvrđuju iskorištene podatke. Stoga postupak kojim su EU i UN vršili odabir geografskih područja te tematski pristup za svako od njih odražavaju potrebe tih područja u smislu rodne ravnopravnosti i sprječavanja seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja.

33. Za svaku geografsku regiju obuhvaćenu inicijativom Spotlight UN je pripremio regionalni plan ulaganja kojim se utvrđuje dodjela sredstava za tu regiju i koji služi kao regionalni programski okvir. U skladu s [Opisom poslova inicijative Spotlight](#) cilj je bio nadograditi znanje i rezultate postignute drugim inicijativama. One se razlikuju po opsegu, svrsi i veličini, a inicijativa Spotlight u određenim je slučajevima trebala služiti za njihovo jačanje. Regionalni planovi ulaganja uključuju odjeljke o stečenom iskustvu, sinergijama i komplementarnostima s drugim programima. Međutim, ti su odjeljci prilično općeniti. U njima se navodi nekonačan popis primjera komplementarnosti na razini zemalja, ali ne navodi se pobliže način na koji inicijativa Spotlight treba međudjelovati s tim programima, odnosno uspostaviti komplementarnost ili sinergiju s njima. Navedena su pitanja u većini slučajeva uređena u okviru nacionalnih i regionalnih programa.

34. Regionalni planovi ulaganja također se odnose na sadržaj i upravljačke mehanizme regionalnih programa za Afriku i Latinsku Ameriku. Međutim, u njima se ne spominju potencijalne sinergije između nacionalnih i regionalnih programa ni mehanizmi za koordinaciju između regionalnih programa i zajedničkih programa UN-a za borbu protiv sakaćenja ženskih spolnih organa i dječjih brakova. Ne postoji ni mehanizam kojim bi se zajamčilo postizanje sinergija i izbjegla preklapanja s financiranjem za organizacije civilnog društva iz drugih izvora. Uz sredstva koja dobivaju kao provedbeni partneri u okviru šestog stupa nacionalnih i regionalnih programa inicijative Spotlight organizacije civilnog društva financiraju se bespovratnim sredstvima zaklade UN-a za borbu protiv nasilja nad ženama i djevojčicama te mirovnog i humanitarnog fonda Tijela Ujedinjenih naroda za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena.

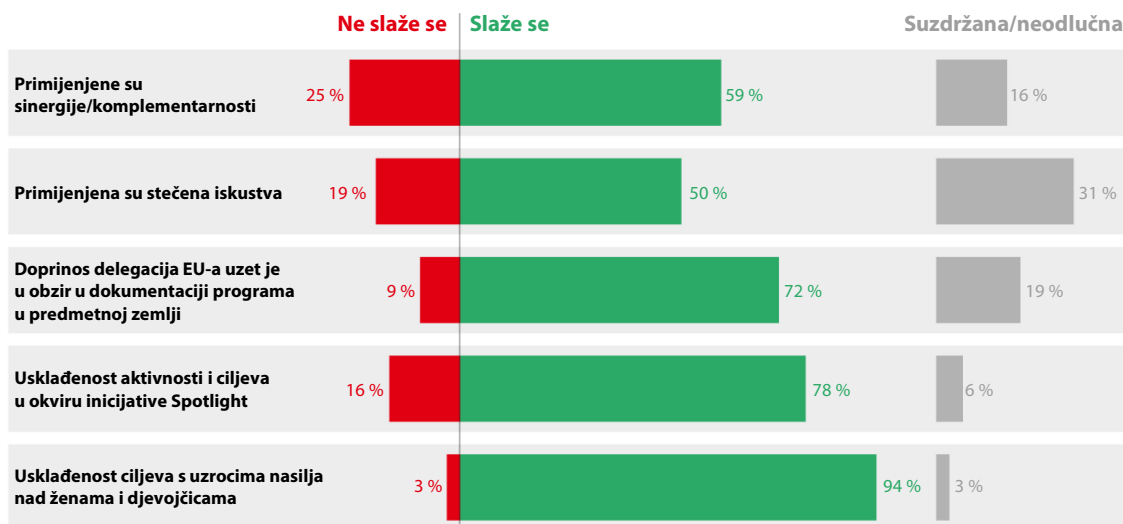
35. Osim za pripremu regionalnih planova ulaganja UN je bio odgovoran i za izradu nacionalnih i regionalnih programa, koji se sastoje od dviju faza. Prva faza čini 70 % ukupne dodjele proračunskih sredstava u okviru programa, dok druga faza čini 30 % i njezino je financiranje uvjetovano uspješnim završetkom prve faze. Cjelokupno gledano, Sud je utvrdio da se programi sastoje od sveobuhvatnih, relevantnih i dosljednih ciljeva i mjera kojima se vodilo računa o zadovoljavanju potreba korisnika. Načelo „nitko ne smije biti zapostavljen” uzeto je u obzir u mjerama svih programa (vidjeti odlomak [10.](#)). Međutim, u nekim slučajevima (Argentina, Mali, Mozambik, Niger, Uganda, Afrički regionalni program) osmišljene mjere nisu u potpunosti uključivale određene ranjive skupine. Jedan od ključnih izazova bilo je uključivanje LGBTIQ+ zajednica. Ti su izazovi djelomično otklonjeni u sklopu druge faze u Argentini i Mozambiku.

36. U okviru svih programa za Afriku i Latinsku Ameriku ključni dionici (vlade, delegacije EU-a, organizacije civilnog društva) bili su, barem u određenoj mjeri, uključeni u osmišljavanje programa i imali su priliku iznijeti primjedbe u vezi s potrebama korisnika i područjima intervencije.

37. Međutim, u nekim su slučajevima postojala ograničenja u vezi sa sudjelovanjem dionika i uzimanjem njihovih mišljenja u obzir. Primjerice, delegacija EU-a u Nigeriji nije se složila s UN-ovim konačnim odabirom općina koje će biti obuhvaćene programom jer je smatrala da postoji preklapanje s postojećim projektima EU-a. U Meksiku vlasti savezne države Guerrera, jedne od triju odabranih saveznih država, nisu sudjelovale u postupku savjetovanja, a neki dionici (vlada, delegacija EU-a i organizacije civilnog društva) smatrali su da nisu svi njihovi komentari uzeti u obzir. U Nigeru i Maliju Sud nije pronašao dokaze o savjetovanju s vjerskim vođama.

38. Rezultati ankete koju je Sud poslao svim delegacijama EU-a uključenim u inicijativu Spotlight bili su pozitivni u vezi s postupkom savjetovanja te ciljevima i mjerama programa. Stavovi ispitanika razlikovali su se u pogledu sinergija i komplementarnosti te iskustva stečenog iz prethodnih i postojećih programa (*slika 10.*).

Slika 10. – Rezultati ankete Suda – Osmišljavanje inicijative Spotlight

Izvor: anketa koju je Sud proveo među svim delegacijama EU-a za inicijativu Spotlight.

Odluke o financiranju nisu se temeljile na procjenama nedostataka te postupak odabira zemalja nije bio dovoljno dobro dokumentiran

39. Od samog početka provedbe inicijative Spotlight Komisija je planirala mobilizirati 500 milijuna eura, smatrajući taj iznos primjerenim za ostvarivanje rezultata i postizanje učinka u vezi s pitanjem seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. Štoviše, prema Komisiji, riječ je o maksimalnom iznosu koji je tada bio dostupan za mjere u vezi s rodnim pitanjima te seksualnim i rodno uvjetovanim nasiljem koje se financiraju sredstvima EU-a. Iznos je bio zamišljen kao početno financiranje za ispitivanje modela financiranja inicijative Spotlight i privlačenje budućih ulaganja (vidjeti odlomak [100.](#)).

40. Financijska sredstva za Afriku iznosila su 250 milijuna eura (vidjeti odlomak [21.](#)). Za Latinsku Ameriku izdvojeno je međutim samo 50 milijuna eura, iako je riječ o regiji s izraženim potrebama te s velikim brojem zemalja koja se prostire širokim geografskim područjem. Činjenica da je Latinska Amerika primila jednak iznos kao Karibi i kao Pacifik, tj. 50 milijuna eura, daje naslutiti da će se u okviru inicijative Spotlight na tom području teško pokriti njezine potrebe, odnosno postići jednak učinak kao na drugim spomenutim područjima.

41. Prema navodima Komisije dodjela sredstava po zemljama temeljila se na pretpostavci da bi inicijativa Spotlight trebala pokazati da znatno ulaganje u jednu zemlju može biti djelotvorniji način postizanja učinka od manjih ulaganja u više zemalja. Komisija nije izvršila posebne procjene financijskih nedostataka na nacionalnoj ni na regionalnoj razini pa stoga nije uspjela pribaviti nikakvu dokumentaciju kojom bi se potkrijepilo obračun dodjele sredstava po zemljama i geografskim regijama.

42. Kako bi sastavila uži izbor zemalja korisnica inicijative Spotlight za pojedinu regiju, Komisija se dogovorila s UN-om oko devet kriterija – dva primarna kriterija, s ukupnom težinom od 50 %, i sedam sekundarnih kriterija (vidjeti [tablicu 1.](#)). Komisija i UN također su se složili o tome kako će isključiti zemlje u kojima traju sukobi, ali ne i zemlje koje se nalaze u fazi oporavka od sukoba.

Tablica 1. – Kriteriji za odabir zemalja

Br.	Kriteriji	Ponderiranje
1	Raširenost navedenog oblika nasilja u predmetnoj regiji	25 %
2	Indeks rodne nejednakosti	25 %
3	Razina angažmana vlade u vezi s iskorjenjivanjem nasilja nad ženama i djevojčicama	15 %
4	Apsorpcijska sposobnost na nacionalnoj razini	10 %
5	Prisutnost i sposobnost postizanja rezultata timova UN-a u zemljama	5 %
6	Prisutnost i sposobnost sudjelovanja delegacija EU-a u pojedinim zemljama	5 %
7	Poticajni okoliš u zemlji, osobito za civilno društvo	5 %
8	Postojeće inicijative na regionalnoj/nacionalnoj razini u vezi s nasiljem nad ženama i djevojčicama s mogućnostima za podizanje na višu razinu	5 %
9	Mogućnost razvoja „modela” koji bi se reproducirali u drugim zemljama / sposobnost utjecaja na druge u regiji (tj. domino-efekt ili učinak potpore)	5 %

Izvor: zapisnik s prvog sastanka operativnog upravljačkog odbora iz listopada 2017.

43. Kriteriji za odabir i bodovni postotci dodijeljeni za svaki kriterij bili su objektivni. Komisija je rangirala latinoameričke zemlje prema primarnim i sekundarnim kriterijima. Međutim, zbog drugih pitanja koja su uzeta u obzir nakon tog provizornog bodovanja u stvarnom odabiru zemalja konačni poredak nije se odražavao u svim slučajevima. Za Afriku sekundarni kriteriji nisu bodovani, iako su trebali činiti 50 % ukupnog rezultata. Osim toga, nije dokumentirano razmatranje drugih kvalitativnih pitanja.

44. U Africi su samo tri zemlje od njih osam odabranih bile rangirane među prvih 10 u Komisijinu izračunu (vidjeti [tablicu 2.](#)). Od pet latinoameričkih zemalja u kojima su aktivnosti u okviru inicijative Spotlight u tijeku samo su izbori El Salvadora, Hondurasa i Gvatemale bili opravdani na temelju izračuna, dok su Argentina i Meksiko odabrani unatoč nižem mjestu u poretku. Godine 2020., kada je program za Gvatemalu morao biti otkazan zbog nedostatka angažmana vlade, Gvatemalu je zamijenio Ekvador, koji u početku nije bio u užem izboru, a ni na rezervnom popisu.

Tablica 2. – Odabir zemalja

Poredak EU-a prema primarnim kriterijima – Afrika – Prvih 10 zemalja	Zemlje odabrane za sudjelovanje u inicijativi Spotlight
Mali	Niger
Srednjoafrička Republika	Mali
Niger	Liberija
Čad	Mozambik (16. mjesto prema izračunu EU-a)
Liberija	Nigerija (18. mjesto prema izračunu EU-a)
Demokratska Republika Kongo	Malavi (19. mjesto prema izračunu EU-a)
Sijera Leone	Uganda (29. mjesto prema izračunu EU-a)
Gvineja	Zimbabve (32. mjesto prema izračunu EU-a)
Ekvatorska Gvineja	
Côte d'Ivoire	

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

45. Činjenica da nekoliko zemalja odabranih za inicijativu Spotlight nije bilo među onima koje su prema utvrđenim kriterijima izvorno bile najviše rangirane u pogledu rodne nejednakosti ili raširenosti seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja ukazuje na to da su navedene zemlje odabrane iz drugih razloga. Na primjer, neke su odabrane nakon pregovora s UN-om, iz političkih razloga ili uzimajući u obzir strateška pitanja¹⁰.

46. Dakle, proces odabira zemalja nije bio dovoljno dobro dokumentiran da bi se opravdao konačni izbor. Osim nedostatka dokumentacije o razmatranju kvalitativnih pitanja Sud nije mogao provjeriti nekoliko skupova podataka na temelju kojih su se vršili izvorni izračuni. Navedeni podatci više nisu bili dostupni na internetu.

¹⁰ Regionalni plan ulaganja za Afriku, str. 52.; Regionalni plan ulaganja za Latinsku Ameriku, str.54.

Unatoč dobrim primjerima suradnje glavnih dionika, provedba je u određenim trenutcima bila otežana, s ograničenjima u pogledu praćenja i evaluacije

47. U ovom odjeljku Sud iznosi procjenu o tome je li inicijativa Spotlight provedena učinkovito i procijenjena na primjeren način. Sud je u okviru revizije procijenio sljedeće:

- (a) jesu li glavni dionici, uključujući organizacije civilnog društva, dobro koordinirali mjere u okviru inicijative Spotlight;
- (b) jesu li programi na razini zemalja i regionalni programi provedeni pravodobno;
- (c) provode li se u okviru programa inicijative Spotlight mjere u svrhu jamčenja isplativosti;
- (d) prati li se i ocjenjuje li se inicijativa Spotlight na primjeren način.

Pri provedbi je dolazilo do izazova i kašnjenja zbog vanjskih, upravljačkih i operativnih ograničenja

48. Za programe inicijative Spotlight u Africi i Latinskoj Americi pojavili su se izazovi u fazi provedbe. Vanjski izazovi uključivali su pandemiju bolesti COVID-19, prirodne katastrofe (npr. poplave u Ugandi, uragane u Hondurasu, ciklone u Mozambiku) i političke čimbenike, poput promjena političkih okolnosti u gotovo svim zemljama. Unutarnji izazovi uključivali su pitanje prikladnosti pristupa temeljenog na šest stupova, nedostatak suradnje među dionicima, broj uključenih organizacija UN-a i poteškoće u provedbi reforme UN-a.

Suradnja EU-a i UN-a na globalnoj razini bila je dobra, ali suradnja timova u zemljama i ključnih dionika ponekad je bila otežana

49. Na globalnoj razini zajedničko upravljačko tijelo EU-a/UN-a i operativni upravljački odbor odgovorni su za upravljanje inicijativom Spotlight (*Prilog I.*). Upravljačko tijelo osigurava strateško usmjeravanje, zastupanje interesa i nadzor. Uloga operativnog upravljačkog odbora osigurati je djelotvorno upravljanje i koordinirati sve operativne i tehničke aspekte inicijative. Kako bi se pripremili sastanci operativnog upravljačkog odbora, tehnička pitanja unaprijed rješavaju GU INTPA i tajništvo inicijative Spotlight, koji na dvotjednim sastancima djelotvorno surađuju na strateškim i operativnim pitanjima.

50. Na nacionalnoj razini provedbu inicijative Spotlight vode i nadziru nacionalni upravljački odbori (vidjeti [Prilog I.](#)). Osim toga, uspostavljeni su i drugi odbori, kao što su nacionalne referentne skupine za civilno društvo, a u određenim zemljama i tehničke radne skupine te skupine za koordiniranje stupova. Predstavnici različitih vladinih ministarstava sudjeluju u nacionalnim upravljačkim odborima i tehničkim odborima.

51. Vlade nekih zemalja (Argentina, Nigerija, Uganda, Zimbabve) pokazale su visoku razinu angažmana u pružanju potpore inicijativi Spotlight. Međutim, u mnogim je programima razina angažmana vlade bila niska iz razloga kao što su nedostatak koordinacije i komunikacije između ministarstava, raspodjela nedostatnog broja članova osoblja ministarstava na zadatke u vezi s odgovorom na seksualno i rodno uvjetovano nasilje i nezadovoljstvo ulogom vlade u provedbi.

52. U nekoliko su zemalja delegacije EU-a i timovi UN-a za inicijativu Spotlight dobro surađivali (Argentina, Ekvador, El Salvador, Honduras, Malavi, Mozambik, Uganda). Međutim, određene su se delegacije EU-a žalile na to da nisu bile dovoljno uključene u proces donošenja odluka, na to da timovi UN-a na razini zemalja ne dijele sve relevantne dokumente te na teške osobne odnose između njihova osoblja i lokalnih koordinatora UN-a i/ili koordinatora inicijative Spotlight.

53. Kao što je prethodno prikazano na [slici 5.](#), uključenost civilnog društva preko organizacija civilnog društva čini jedan od šest stupova teorije promjena u okviru inicijative Spotlight. Sudjelovanje organizacija civilnog društva jedno je od ključnih dijelova pristupa inicijative temeljenog na ljudskim pravima. Ono je također neophodno da bi se zajamčila održivost mjera.

54. Organizacije civilnog društva doprinijele su cjelokupnoj strukturi inicijative, primjerice zahtijevajući poseban stup za potporu civilnom društvu (šesti stup). Međutim, globalna referentna skupina za civilno društvo – uspostavljena da bi djelovala kao savjetodavac za inicijativu Spotlight i da bi je pozivala na odgovornost u pogledu njezinih obveza prema civilnom društvu – osnovana je tek u travnju 2019., kada su zemlje već bile odabrane te je proces osmišljavanja programa već bio započeo. Također, globalna referentna skupina za civilno društvo u početku je imala samo promatračku ulogu u upravljačkom tijelu, a 2020. njezina je uloga promijenjena u savjetodavnu.

55. Organizacije civilnog društva pridružile su se operativnom upravljačkom odboru od 2020., kada su aktivnosti u okviru inicijative Spotlight već bile određene. Nadalje, budući da operativni upravljački odbor ratificira odluke u vezi s čijim su tehničkim pojedinostima GU INTPA i UN već bilateralno raspravljali, organizacije civilnog društva smatrale su da nisu bile dovoljno uključene tijekom prve faze (vidjeti odlomak [49.](#)).

56. Na nacionalnoj i regionalnoj razini u nekim su slučajevima nacionalne referentne skupine za civilno društvo uspostavljene kasno (Niger, Uganda, regionalni program za Afriku) ili su dobile sredstva za potpunu provedbu svojih planova rada tek u drugoj fazi (Mozambik).

Univerzalni model inicijative Spotlight pokazao se teškim za primjenu u zemljama s različitim kontekstima i značajkama

57. Pristupom inicijative Spotlight temeljenim na šest stupova (vidjeti [sliku 5.](#)) pruža se usklađeni okvir. U operativnom priručniku za inicijativu Spotlight navodi se da se šest stupova mora provoditi istodobno i na sveobuhvatan način. Međutim, u određenim se slučajevima pokazalo da je taj pristup teško provesti u zemljama s različitim kontekstima i značajkama (vidjeti [okvir 1.](#)).

Okvir 1.

Dionici određenih programa utvrdili su da pristup temeljen na šest stupova nije prikladan za kontekst njihove zemlje

U Argentini su dionici doveli u pitanje zahtjev za ulaganjem u svih šest stupova jer su smatrali da bi zemlja zbog dobrog napretka u pogledu zakonodavstva trebala biti izuzeta od ulaganja u prvi stup. Naposljetku je samo 2 % proračuna te zemlje za inicijativu Spotlight izdvojeno za prvi stup.

U Maliju su zahtjevan politički kontekst nakon vojnog udara 2020. i neizvjesna situacija s prijelaznom vladom uzrokovali poteškoće u provedbi svih šest stupova tijekom prve faze. To je dovelo do vraćanja proračuna za Mali u početno stanje tijekom druge faze, koji je nakon toga obuhvaćao samo treći, četvrti i šesti stup, a nije obuhvaćao prvi (politike i zakonodavstvo), drugi (ustanove) i peti stup (podatci).

Velik broj provedbenih organizacija UN-a utjecao je na učinkovitost provedbe aktivnosti

58. Upravljačka struktura inicijative Spotlight vrlo je složena. Aspekt koji je čini još složenijom broj je organizacija UN-a koje su primateljice uključenih u programe.

59. Prema jednoj odluci operativnog upravljačkog odbora inicijativu bi trebalo provoditi najviše pet organizacija UN-a za svaki program na razini zemlje (šest uz valjano obrazloženje)¹¹. U smjernicama UN-a o zajedničkim programima navodi se da broj organizacija UN-a koje sudjeluju u zajedničkim programima ne bi smio biti veći od pet, s time da je poželjno da bude između dva i četiri. U provedbi skoro polovice programa u okviru inicijative Spotlight za Afriku i Latinsku Ameriku bilo je uključeno pet ili više organizacija UN-a (vidjeti [tablicu 3.](#)). Nekoliko delegacija EU-a navelo je da smatra poželjnim da se uključi manji broj organizacija. Prije inicijative Spotlight programi UN-a koji su se bavili nasiljem nad ženama i djevojkama uključivali su najviše dvije organizacije¹².

60. Nakon otprilike dvije godine provedbe programa privatno savjetodavno poduzeće provelo je [srednjoročne procjene](#) svih programa na razini zemlje i regionalnih programa te je 2022. provelo i „[metapregled](#)” programa inicijative Spotlight u Africi i Latinskoj Americi. Jedna od preporuka koje je iznijelo bilo je smanjenje broja organizacija na četiri, osim uz valjano obrazloženje. Ta je preporuka potkrijepljena razgovorima s ključnim dionicima, koji su smatrali da je rad s trima ili četirima organizacijama bio najperspektivniji pristup. Prema metapregledu među ključnim dionicima postojao je konsenzus oko toga da veći broj uključenih organizacija podrazumijeva i veću količinu vremena potrebnu za koordinaciju i upravljanje. Programi su također postali manje prilagodljivi, a postupak izmjene programa zamršeniji. Mobilizacija i oblikovanje zajedničke vizije također su bili zahtjevniji za pet organizacija nego za tri.

¹¹ Zapisnik sa sastanka operativnog upravljačkog odbora iz lipnja 2018.

¹² Zajednički program UNFPA-e i UNICEF-a o iskorjenjivanju sakaćenja ženskih spolnih organa i globalni program UNFPA-e i UNICEF-a za iskorjenjivanje dječjih brakova.

Tablica 3. – Broj organizacija UN-a uključenih u programe za Afriku i Latinsku Ameriku

Programi inicijative Spotlight	Broj organizacija po programu (prva faza)
Ekvador, regionalni program za Latinsku Ameriku	3
El Salvador, Honduras, Malavi, Mozambik, Niger, regionalni program za Afriku	4
Argentina (*), Liberija, Mali (**), Nigerija, Uganda	5
Meksiko (***), Zimbabve	6

Napomena: (*) Argentina ima šest agencija od druge faze. (**) Mali ima tri agencije u drugoj fazi. (***) Meksiko ima pet agencija u drugoj fazi.

Unatoč operativnim izazovima za provedbene organizacije UN-a, poduzeti su koraci za povećanje učinkovitosti

61. Jedan od ciljeva inicijative Spotlight bio je podržati reformu UN-a (vidjeti odlomak 28.). Pozitivna strana te reforme to je što su u određenim zemljama organizacije UN-a od početka druge faze sudjelovale u zajedničkim postupcima javne nabave i zapošljavanja te izvodile zajedničke posjete radi praćenja. U nekim zemljama (Liberija, Malavi, Mali) svi djelatnici UN-a koji su uključeni u inicijativu Spotlight rade u istoj zgradi, što povećava koordinaciju i smanjuje logističke i administrativne troškove.

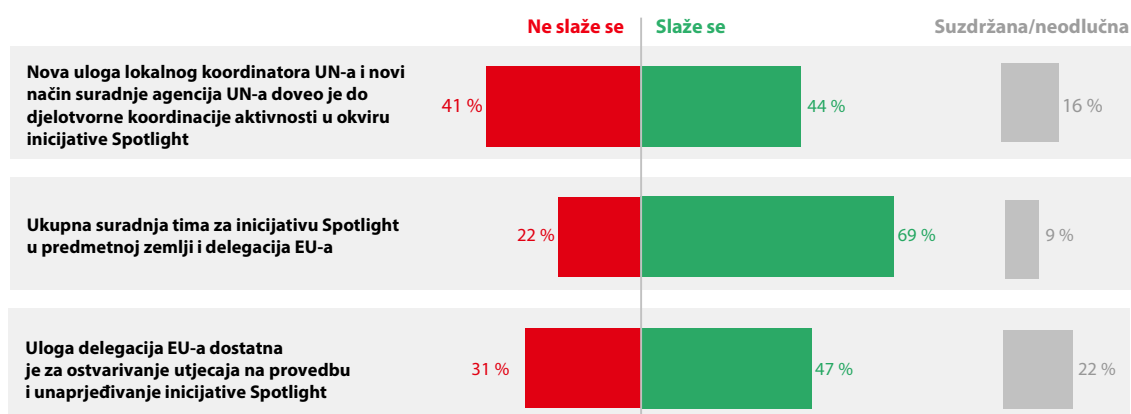
62. Međutim, pri provedbi inicijative Spotlight, koja služi kao pilot-projekt za reformu UN-a, naišlo se na nekoliko izazova. Među ostalim, nije bilo detaljnih smjernica o jedinstvenoj provedbi za organizacije UN-a, zbog čega im je inicijativu Spotlight bilo teško provoditi na integriran način. Još je jedan izazov činjenica da postoje destimulirajući čimbenici za takvu integriranu provedbu: u odnosu na programe namijenjene samo jednoj organizaciji ili na tradicionalne zajedničke programe pristupi za izradu integriranih programa zahtijevaju viši intenzitet rada te promjene u organizacijskoj kulturi, njima se stvara manja vidljivost za pojedinačne organizacije i dovode do operativnih izazova¹³.

¹³ Metapregled koji je izradila tvrtka Hera, str. 34.

63. U vezi s tim, Sud je utvrdio da postoji prostor za učinkovitiju provedbu inicijative Spotlight: postupci zapošljavanja, javne nabave, upravljanja gotovinskim sredstvima i nadzora razlikuju se u različitim organizacijama UN-a. Odabir provedbenih partnera trajao je dulje nego što je bilo očekivano, između ostalog i zbog natječaja u kojima je svaka organizacija primjenjivala vlastiti postupak provjere kandidiranih organizacija civilnog društva.

64. Cjelokupno gledano, rezultati ankete svih delegacija EU-a u okviru inicijative Spotlight ([slika 11.](#)) u skladu su s nalazima Suda u vezi sa suradnjom delegacija EU-a i timova inicijative u zemljama, s reformom UN-a te s učinkom upravljanja i strukture inicijative Spotlight na njezine aktivnosti. Od delegacija EU-a koje je Sud anketirao samo 22 % izjasnilo se da smatra kako struktura inicijative Spotlight (uključujući njezinu upravljačku strukturu) funkcionira bolje u odnosu na druge mehanizme upravljanja, npr. bilateralne sporazume.

Slika 11. – Rezultati ankete Suda – Provedba inicijative Spotlight u svim programima

Izvor: anketa koju je proveo Sud.

Poduzete su korektivne mjere za rješavanje vanjskih i upravljačkih izazova, ali praćenje njihove provedbe nije dokumentirano

65. Pri provedbi inicijative Spotlight dolazilo je do kašnjenja zbog vanjskih i unutarnjih izazova (vidjeti odlomak [48.](#)). U srednjoročnim procjenama, koje su obavljene nakon otprilike dvije godine provedbe programa, istaknuta su pozitivna postignuća, ali i izazovi. Iako su određene preporuke uzete u obzir pri planiranju druge faze, nije izrađen akcijski plan za strukturirano praćenje nalaza i preporuka iz srednjoročne procjene. Pri kraju provedbe programa većina zemalja usvojila je planove za ubrzanje, a tijekom pandemije bolesti COVID-19 za 10 programa izrađeni su pojedinačni planovi za odgovor na pandemiju. Međutim, za te planove isto tako nije bilo strukturiranog godišnjeg praćenja ni izvješćivanja.

66. Zbog kašnjenja operativni upravljački odbor svim je afričkim i latinoameričkim zemljama 2022. odobrio produljenje roka za dovršenje njihovih programa do 2023., ali bez dodatnog financiranja.

Za inicijativu Spotlight nedostaje primjerena procjena ostvarene vrijednosti za uloženi novac

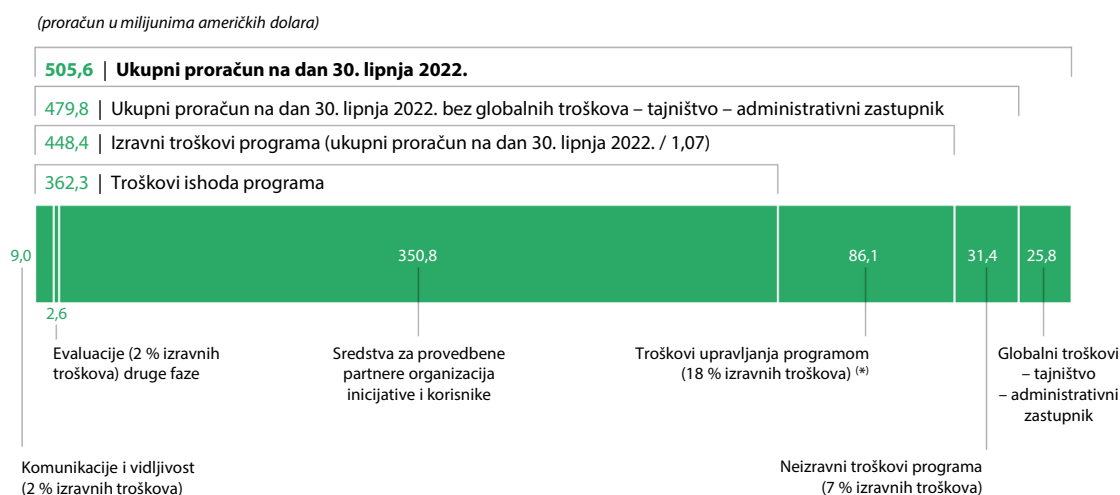
67. Sud je ispitao je li Komisija procijenila razumnost troškova inicijative Spotlight te je li procijenila njezinu učinkovitost i isplativost.

Gotovo trećina ukupnog proračuna izdvojena je za upravljanje inicijativom i njezinu administraciju, za koje je odgovoran UN

68. Prema sporazumu o delegiranju između Komisije i UN-a neizravni troškovi izračunani su u paušalnom iznosu od 7 % izravnih troškova pojedine mjere. To je maksimum dopušten prema [financijskom i administrativnom okvirnom sporazumu EU-a i UN-a](#). Komisija je bila svjesna da bi odabir UN-a za provedbenog partnera za inicijativu Spotlight doveo do povećanih troškova (odlomak [28.](#)). Unatoč tomu, nije pokušala ispregovarati neizravne troškove koji bi iznosili manje od maksimalnih 7 %.

69. Izravni troškovi uključivali su troškove upravljanja programom, koji bi mogli iznositi 18 % – 22 % ukupnih izravnih troškova. Troškovi komunikacije i vidljivosti također su morali činiti najmanje 2 % izravnih troškova, a isto vrijedi i za troškove evaluacije. Obrazloženi ili detaljni izračun tih postotaka nije sastavljen. Osim toga, nastao je i odvojeni trošak od 26 milijuna američkih dolara, uglavnom za tajništvo inicijative Spotlight te za administrativnog zastupnika na globalnoj razini. Promatrani zajedno, navedeni troškovi iznosili su oko 154,8 milijuna američkih dolara, što čini 31 % ukupnog proračuna inicijative Spotlight, koji iznosi 505,6 milijuna američkih dolara, ostavljajući tako 350,8 milijuna američkih dolara za provedbene partnere organizacija inicijative Spotlight i korisnike inicijative (*slika 12.*).

Slika 12. – Troškovi inicijative Spotlight

Napomena: (*) 22 % u drugoj fazi za određene programe.

Izvor: Sud, na temelju podataka UN-a i smjernica za inicijativu Spotlight.

70. Na razini programa 350,8 milijuna američkih dolara stavljenih na raspolaganje provedbenim partnerima organizacija inicijative Spotlight i korisnicima čini oko 73 % iznosa od 479,8 milijuna američkih dolara. Međutim, u mnogim slučajevima organizacije UN-a provode aktivnosti preko provedbenih partnera, kao što su organizacije civilnog društva, vladini partneri ili savjetnici. U nekim se slučajevima ugovorima s takvim partnerima određuju paušalne stope za pokrivanje njihovih neizravnih troškova. Ti troškovi prijavljuju se kao izravni troškovi programa, što stvara niz neizravnih troškova kako za UN tako i za provedbenog partnera, ali Komisija ujedno nema uvid u te troškove. Sud je naišao na takve slučajeve u Ugandi i Meksiku. Slično je opažanje zabilježeno u srednjoročnoj procjeni regionalnog programa za Latinsku Ameriku te je stoga preporučeno da Komisija ubuduće izravno financira međuvladine institucije kako bi se sredstva koja se trenutno troše na neizravne troškove UN-a izravno ulagala u aktivnosti.

Komisija ne procjenjuje donose li aktivnosti u okviru inicijative Spotlight odgovarajuću vrijednost za uloženi novac

71. Budući da su udjeli neizravnih troškova i troškova upravljanja utvrđeni u sporazumu o delegiranju (vidjeti odlomke [68.](#) i [69.](#)), delegacije EU-a i GU INTPA nisu procjenjivali opravdanost tih troškova za pojedinačne programe u zemljama ni za regionalne programe. Procjena troškova aktivnosti koju je obavio GU INTPA, npr. za obuke, kampanje podizanja svijesti i usluge potpore žrtvama nasilja, također je bila ograničena, iako je to jedini dio proračuna inicijative Spotlight koji nije unaprijed određen ugovorom. U procjeni nisu uspoređeni troškovi te vrste za slične aktivnosti u istim zemljama, čime bi se zajamčila njihova primjerenost, niti je Komisija izvršila procjenu troškova u odnosu na ostvarenja planiranih aktivnosti.

72. Komisija ujedno ne prima informacije o usporedbi planiranih i stvarnih troškova aktivnosti u okviru inicijative Spotlight, kao što su studije, obuka, kampanje podizanja svijesti i usluge potpore žrtvama nasilja. Štoviše, iako se u godišnjim izvješćima o programima iznose informacije o inovativnim i dobrim praksama, ona ne sadržavaju informacije o ostvarenoj vrijednosti tih praksi za uloženi novac.

73. Komisija je prethodno, primjenjujući „procjenu na temelju stupova” (procjenu koju provodi kako bi zaštitila financijske interese EU-a u području neizravnog upravljanja), utvrdila da postupci organizacija UN-a uključuju kriterije, između ostalog, za najbolji omjer ostvarene vrijednosti za uloženi novac i za primjenu konkurentnih natječaja. Tijekom provedbe programa Komisija se stoga oslanjala na sustave financijske kontrole organizacija UN-a te je provela ograničene provjere tih postupaka. Od svih 26 programa inicijative Spotlight Komisija je do 31. prosinca 2022. samo jedan (u Hondurasu) podvrgnula provjeri rashoda, koja nije uključivala provjere ostvarene vrijednosti za uloženi novac.

Praćenjem i evaluacijom inicijative Spotlight ne uzima se u obzir isplativost

74. U skladu s [Opisom poslova inicijative Spotlight](#) njezinim sustavom praćenja „prikupljaju se podatci o uspješnosti na razini ishoda i ostvarenja, čime se pokazatelji u vezi s programom povezuju s pokazateljima financijskih rezultata kako bi ocjenjivači mogli bolje mjeriti učinkovitost i djelotvornost inicijative Spotlight”. Međutim, sustavom praćenja inicijative Spotlight ostvarenja i ishodi programa ne povezuju se s informacijama o stvarnoj potrošnji, što znatno ograničava evaluaciju programa u vezi s postignućima za svaki stup (ili za svaku aktivnost) u usporedbi sa stvarnim troškom (vidjeti [okvir 2.](#)).

Okvir 2.

Praćenje stvarnih rashoda ograničeno je

U dokumentu o programu za Meksiko prikazan je proračun za četvrti stup (usluge) koji iznosi 1 513 504 američka dolara. To čini 22 % ukupnog proračuna. U istom dokumentu nema informacija o pokazateljima ishoda i ostvarenja ni o ciljnim vrijednostima koje se trebaju dosegnuti u četvrtom stupu s navedenim novčanim iznosom.

S druge strane, godišnje opisno izvješće za 2021. (Prilog A) sadržava podatke o uspješnosti četiriju pokazatelja ostvarenja za četvrti stup.

Pokazatelj 4.1.2. („Broj žena i djevojčica s pristupom programima razvijenim za integriranje odgovora na nasilje nad ženama i djevojčicama u usluge u vezi s pravima u području seksualnog i reproduktivnog zdravlja, obrazovanjem i migracijama”) jedini je kvantitativni pokazatelj. Polazna je vrijednost pokazatelja nula, ključna etapa za 2021. također je nula, stvarna brojka za 2021. iznosi 377, a ciljna je vrijednost nula.

S obzirom na to da pokazatelj 4.1.2. za 2021. nema ni ciljnu vrijednost ni ključnu etapu, nije moguće napraviti pouzdanu procjenu napretka aktivnosti četvrtog stupa.

Štoviše, u godišnjem izvješću o inicijativi Spotlight za 2021. nema informacija o proračunu ni o stvarnim rashodima za aktivnosti četvrtog stupa koji su povezani s ostvarenjima mjerenim pokazateljem 4.1.2. Stoga također nije moguće procijeniti isplativost tih aktivnosti, tj. je li stvarni trošak po broju žena i djevojčica obuhvaćenih aktivnostima četvrtog stupa razuman i usporediv s troškom po ostvarenju koji je prvobitno planiran u proračunu.

75. U srednjoročnim procjenama nije ispitana isplativost te Komisija to ispitivanje nije zatražila. Unatoč tomu, u „srednjoročnim procjenama” preporučeno je izvješćivanje prema ishodu. UN je odbio tu preporuku, ali naveo je da bi njegov Ured za višepartnerske uzajamne fondove, kao administrativni zastupnik fondova UN-a (vidjeti odlomak 17.), mogao biti dovoljno razvijen za pružanje takvog izvješćivanja u okviru budućih inicijativa.

76. Sud je, međutim, ustanovio da je Komisija uključila isplativost u druge programe vanjskog djelovanja. [Glavna uprava za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći osmislila je smjernice o isplativosti](#) za svoje evaluacije tijekom 2016. te uključila procjenu isplativosti u [nekoliko evaluacija](#).

Okvir za praćenje i izvješćivanje omogućuje ograničenu procjenu uspješnosti na programskoj i geografskoj razini

77. Okvir rezultata inicijative Spotlight temelji se na UN-ovim načelima „upravljanja utemeljenog na rezultatima”. Riječ je o strategiji upravljanja u okviru koje svatko tko bilo izravno bilo neizravno doprinosi postizanju niza željenih rezultata jamči da se njihovim procesima, proizvodima i uslugama također doprinosi postizanju tih rezultata.

78. U načelima i metodologiji upravljanja utemeljenog na rezultatima jasno se razlikuju ostvarenja, koja su pod izravnom kontrolom određenog programa (načelo dodjeljivanja) te njegovih rukovoditelja, i ishodi, koji nisu pod njihovom kontrolom jer na njih mogu utjecati mnogi drugi čimbenici (načelo doprinosa).

79. Okvir rezultata inicijative Spotlight sadržava četiri pokazatelja učinka povezana s ciljevima održivog razvoja, 18 pokazatelja ishoda i 71 pokazatelj ostvarenja. U svakom je programu trebalo postaviti polaznu vrijednost, ključne etape i ciljne vrijednosti za sve pokazatelje. Prilog A godišnjem izvješću za svaki program uključuje polazne brojke, godišnju ključnu etapu i stvarne rezultate te ciljne vrijednosti za kraj programa. Globalno godišnje opisno izvješće za inicijativu Spotlight uključuje te brojke za inicijativu Spotlight u cjelini. Bez obzira na to što okvir rezultata sadržava vrlo velik broj pokazatelja, ne postoji niti jedan pokazatelj za praćenje provedbe načela „nitko ne smije biti zapostavljen”.

80. Od 13 nacionalnih programa i dva regionalna programa koje je Sud pregledao u njih deset upotrijebljene su posebne studije kako bi se utvrdile polazne vrijednosti za pokazatelje. U ostalim programima nije postojala ažurirana studija koja bi služila kao pomoć u postavljanju ciljnih vrijednosti. Nadalje, devet polaznih studija provedeno je nakon što je program već započeo i nakon što su ciljne vrijednosti za pokazatelje već bile postavljene. Na primjer, u Ugandi je program započeo 2019., no studija je dovršena tek 2021.

81. Nedostatak pouzdanih polaznih vrijednosti dovodi u pitanje način na koji su postavljene ciljne vrijednosti. Sud je primijetio da su neke od navedenih ciljnih vrijednosti već bile dosegnute prije početka programa, pa i to da su neke ciljne vrijednosti znatno premašene, što pokazuje da uopće nisu bile primjereno postavljene.

82. Nadalje, kad je riječ o pokazateljima ishoda i ostvarenja, ni Komisija ni tajništvo inicijative Spotlight ne provjeravaju pouzdanost prijavljenih godišnjih podataka.

83. U većini slučajeva pokazateljima ostvarenja pružaju se brožčani podatci o pojedinim aktivnostima poduzetim tijekom godine, kao što je broj ljudi koji su sudjelovali u obuci. Za te se pokazatelje u godišnjim izvješćima o programima stvarne brojke za određenu godinu uspoređuju s ključnim etapama koje su za nju postavljene, ali ona ne sadržavaju usporedbu stvarnog i planiranog kumulativnog napretka od početka programa. To značajno ograničava procjenu uspješnosti inicijative Spotlight na temelju okvira rezultata.

84. Prilog A globalnom godišnjem opisnom izvješću za 2021. prvi je dokument koji sadržava objedinjene podatke u vezi s pokazateljima ostvarenja i ishoda na globalnoj razini. Iako je riječ o dobroj inicijativi, Sud smatra da je takav pregled trebao biti dostupan ranije. Također treba istaknuti da ne izvješćuju sve zemlje o svim pokazateljima, što dovodi do ograničenja u pogledu objedinjavanja.

85. Kad je riječ o određenim pokazateljima ishoda, procjenu uspješnosti programa moguće je provoditi na temelju podataka vlada (vidjeti [okvir 4.](#) i [okvir 5.](#)). Međutim, zbog sljedećih pitanja navedeni pokazatelji ne mogu na primjeren način odražavati uspješnost programa:

- (a) Za sve programe u zemljama aktivnosti su bile usmjerene na ograničen broj geografskih područja (regija, okruga ili općina) u predmetnim zemljama. Programska izvješća, međutim, sadržavaju samo podatke o rezultatima na nacionalnoj razini.
- (b) S obzirom na postojanje mnogih drugih čimbenika koji utječu na postizanje određenog pokazatelja ishoda, kao što su drugi programi ili vladine mjere, aktivnosti u okviru inicijative Spotlight samo djelomično doprinose tom postizanju te se točan opseg njihova doprinosa ne može odrediti. Taj je nedostatak naveden u načelima upravljanja utemeljenog na rezultatima (vidjeti odlomak [78.](#)).
- (c) U mnogim slučajevima nedostaju podatci iz nacionalnih statističkih istraživanja jer ih zemlje obično prikupljaju svake četiri ili svakih pet godina.

86. Iako globalna godišnja izvješća sadržavaju financijske informacije o odabranim nacionalnim ili regionalnim programima, u njima se mogu naći samo ograničene financijske informacije o geografskim područjima i dodjeli financijskih sredstava. Primjerice, u globalnom godišnjem izvješću za 2021., u skladu sa zahtjevom Komisije, spominje se da je u okviru programa za Afriku inicijative Spotlight 116 milijuna američkih dolara dodijeljeno za unaprjeđivanje seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava, premašivši ciljnu vrijednost od 100 milijuna američkih dolara. Međutim, u tom se izvješću ne navode brojke o financijskim sredstvima dodijeljenima za borbu protiv dječjih brakova i sakaćenja ženskih spolnih organa u Africi zbog toga što se ta dodjela ne prati odvojeno. Globalno izvješće također ne sadržava objedinjene pokazatelje na geografskoj razini kojima bi se povezale informacije iz nacionalnih i regionalnih programa, pa stoga ne omogućuje procjenu napretka postignutog u određenoj regiji.

Zabilježena su određena pozitivna postignuća, ali njihova održivost nije zajamčena

87. U ovom odjeljku Sud procjenjuje doprinosi li inicijativa Spotlight zaustavljanju nasilja nad ženama i djevojčicama na učinkovit način. Sud je u procjeni osobito ispitao je li inicijativa postigla rezultate i jesu li oni održivi. Također je ispitao je li inicijativom zajamčena vidljivost angažmana i financijskih sredstava EU-a.

Programi inicijative Spotlight doveli su do ostvarenja, ali njihov je mjerljivi učinak još uvijek ograničen

88. Iz aktivnosti Suda za tri odabrane zemlje (vidjeti [Prilog II.](#)) i iz pregleda ostalih programa vidljivo je da su programi inicijative Spotlight postigli rezultate u svim afričkim i latinoameričkim zemljama te u svim stupovima, ali opseg i uspješnost tih rezultata različiti su.

Inicijativa Spotlight doprinijela je odgovaranju na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama, no teško je procijeniti je li postigla očekivane rezultate

89. U prvom stupu (politike i zakonodavstvo), unatoč doprinosu inicijative Spotlight jačanju zakonodavnog okvira (vidjeti [Prilog III.](#)), Sud je utvrdio da je u većini slučajeva bilo teško procijeniti u kojoj se mjeri specifični rezultati u tom području zapravo mogu pripisati inicijativi. Razlog tomu činjenica je da su organizacije civilnog društva i drugi dionici već podupirali druge inicijative za poboljšanje postojećeg zakonodavstva.

90. Također, bez obzira na to što su novi zakoni koji se bave nasiljem nad ženama i djevojčicama odobreni, ne postoje pokazatelji u okviru inicijative Spotlight kojima bi se pratila njihova provedba, iako je provedba zakona ključno pitanje (**okvir 3.**).

Okvir 3.

Aktivnosti prvog stupa u Liberiji

U Liberiji je inicijativa Spotlight doprinijela donošenju dotad nezabilježene službene izjave o politici koju je tradicionalno vodstvo donijelo 25. lipnja 2019, a kojom se sakaćenje ženskih spolnih organa zabranjuje na razdoblje od godinu dana (što je kasnije produljeno na tri godine) te kojom se zatvaraju tzv. škole u grmlju u kojima se ta praksa obavljala.

Međutim, budući da još nije postojao zakon kojim se zabranjuje sakaćenje ženskih spolnih organa, žrtve te prakse imale su poteškoća pri dobivanju pravne zaštite. Razgovori tijekom terenskog posjeta Suda pokazali su da se sakaćenje ženskih spolnih organa još uvijek provodi u okruzima koji su potpisali zabranu.

U kolovozu 2019. službeno je odobren Zakon o nasilju u obitelji. Međutim, njegovu primjenu i provedbu još uvijek ometaju praktične i kulturološke prepreke. U okviru inicijative Spotlight ne postoje posebni pokazatelji za praćenje provedbe tog zakona, kao što su oni kojima bi se mjerila razina vladinih aktivnosti, protokola i institucija odgovornih za provedbu ili razina javne svijesti.

91. U drugom stupu (ustanove) programima je omogućena obuka za članove parlamenta i vladine dužnosnike u svrhu jačanja njihova kapaciteta za razvoj i provedbu programa za odgovor na nasilje nad ženama i djevojčicama i njegovo sprječavanje (Argentina, Honduras, Meksiko, Liberija, Malavi, Mali, Mozambik, Niger, Nigerija, Uganda, Zimbabve). U okviru nekoliko programa ujedno su provedene aktivnosti izrade rodno osjetljivog proračuna u svrhu iskorjenjivanja nasilja nad ženama i djevojčicama. Pokazateljem ishoda 2.2. za inicijativu Spotlight mjeri se udio državnih proračuna izdvojen za sprječavanje i iskorjenjivanje svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama. Tijekom 2021. u Latinskoj Americi samo je Argentina prijavila poboljšanje u vezi s tim pokazateljem.

92. Kad je riječ o trećem stupu (sprječavanje), skoro svim programima za Afriku i Latinsku Ameriku podupirali su se školski i izvanškolski programi za djevojčice i dječake koji su se ticali rodno ravnopravnih normi te seksualnih i reproduktivnih prava, kao i kampanje za borbu protiv štetnih društvenih normi i rodni stereotipa. Međutim, tijekom 2021. za većinu zemalja nije bilo dostupnih ažuriranih statističkih podataka o promjenama društvenih normi u vezi s nasiljem nad ženama i djevojčicama, dok su u zemljama s postojećim podacima zabilježeni različiti stupnjevi uspješnosti. Informacije o ishodima na razini zemlje stoga su bile ograničene (**okvir 4.**).

Okvir 4.

Izmjene društvenih normi u vezi s nasiljem nad ženama i djevojčicama

Pokazatelj ishoda 3.1. za inicijativu Spotlight prikazuje podatke o udjelu ljudi koji smatraju da je opravdano da muškarac tuče svoju ženu / intimnu partnericu.

U Latinskoj Americi, Hondurasu i El Salvadoru tijekom 2021. prijavljeno je poboljšanje (tj. pad u odnosu na polaznu vrijednost) u vezi s tim pokazateljem, dok je Argentina prijavila pogoršanje (3,1 %, u usporedbi s ključnom etapom od 1,5 % i polaznom vrijednošću od 2 %). Za Ekvador i Meksiko nije bilo dostupnih podataka.

U šest afričkih zemalja (Malavi, Mali, Mozambik, Niger, Uganda, Zimbabve) nije bilo dostupnih podataka, a u dvjema (Liberija, Nigerija) prijavljeno je pogoršanje u vezi s pokazateljem u odnosu na polaznu godinu.

93. U okviru četvrtog stupa (usluge) programima inicijative Spotlight uglavnom su se podupirale aktivnosti za poboljšanje pristupa žena i djevojčica programima razvijenim za uključivanje odgovora na nasilje nad ženama i djevojčicama među usluge u vezi sa seksualnim pravima i zdravstvenim obrazovanjem. Njima su također podržavane aktivnosti za jačanje znanja i kapaciteta državnih pružatelja usluga za pružanje kvalitetnih usluga žrtvama nasilja nad ženama i djevojčicama. Međutim, postoje ozbiljni izazovi u pogledu pouzdanosti podataka koji otežavaju procjenu ishoda aktivnosti četvrtog stupa (**okvir 5.**). Riječ je, između ostalog, o tome da su policijski i sudski zapisnici nepotpuni i nedovoljno detaljni da bi se na temelju njih određena prijava okarakterizirala kao prijava u vezi s nasiljem nad ženama i djevojčicama¹⁴.

Okvir 5.

Aktivnosti četvrtog stupa – usluge

Pokazateljem ishoda 4.2. za inicijativu Spotlight bilježi se broj slučajeva nasilja nad ženama i djevojčicama koji su prijavljeni policiji, koji su bili predmet kaznenog progona i koji su doveli do osuđujuće presude.

U Latinskoj Americi Argentina, Ekvador, El Salvador i Meksiko nisu prijavili nikakve podatke za pokazatelj 4.2. u svojim godišnjim opisnim izvješćima za 2021. Honduras je policiji prijavio 107 466 slučajeva, naspram polazne vrijednosti od 19 840, ali nema dostupnih podataka o pokrenutim postupcima ni o osuđujućim presudama.

U Africi brojke za Liberiju pokazuju smanjenje broja slučajeva prijavljenih policiji (920 slučajeva, naspram polaznih 2 105). U Nigeriji se broj slučajeva prijavljenih policiji povećao (8 092, naspram polaznih 230). Međutim, udio slučajeva za koje je pokrenut sudski postupak (23 %) smanjio se s polaznih 50 %. Broj osuđujućih presuda (izraženih kao udio slučajeva za koje je pokrenut sudski postupak) također se smanjio, i to na 2 %, s polaznih 10 %.

¹⁴ Metodološka napomena za pokazatelj ishoda inicijative Spotlight 4.2., str. 2. i 3.

94. Kad je riječ o petom stupu (podatci), rezultati inicijative Spotlight u vezi s unaprjeđivanjem javno dostupnih i statističkih podataka o nasilju nad ženama i djevojčicama nisu ujednačeni: u nekim su slučajevima dovršene nove ankete i studije, dok su u drugim slučajevima aktivnosti još uvijek u tijeku (vidjeti [okvir 6.](#) i [Prilog IV.](#)).

Okvir 6.

Peti stup – Argentina

Inicijativom Spotlight u Argentini podržana je [nacionalna anketa o rasprostranjenosti i učestalosti rodno uvjetovanog nasilja](#) (*Encuesta Nacional de Prevalencia e Incidencia de la Violencia basada en género*), koja je objavljena 2022.

Također je podržano uvođenje integriranog sustava za slučajeve rodno uvjetovanog nasilja (*Sistema Integrado de Casos de Violencia por Motivos de Género*). Godine 2022. uvođenje tog sustava još uvijek je bilo u tijeku.

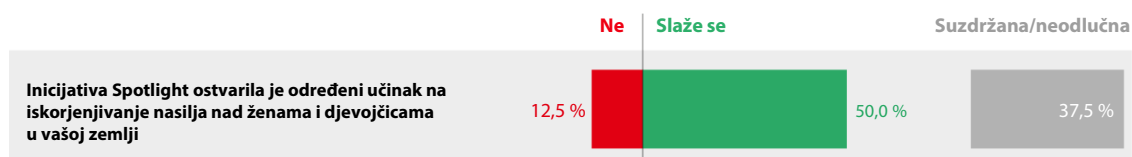
95. Kad je riječ o šestom stupu (ženski pokret), unatoč tomu što se inicijativom Spotlight mnogim organizacijama civilnog društva pružila financijska potpora i obuka, nema informacija ili nema dovoljno dostupnih informacija za procjenu mjere u kojoj su te organizacije ojačale svoje kapacitete i utjecaj u pogledu iskorjenjivanja nasilja nad ženama i djevojčicama.

Statistički podatci ne pokazuju da je došlo do pada nasilja nad ženama i djevojčicama

96. Nema dokaza o padu nasilja nad ženama i djevojčicama u različitim zemljama obuhvaćenim inicijativom Spotlight. U Latinskoj Americi nijedan od programa inicijative Spotlight nije zabilježio smanjenje broja slučajeva femicida. Što se tiče programa za Afriku i Latinsku Ameriku, podatci o pokazatelju cilja održivog razvoja 5.2.1. („Udio žena i djevojčica u dobi od 15 godina i više koje su bile u partnerskom odnosu te koje su u prethodnih 12 mjeseci bile žrtve fizičkog i/ili seksualnog nasilja sadašnjeg ili bivšeg intimnog partnera prema obliku nasilja i prema dobi”) još uvijek nisu dostupni.

97. Rezultati ankete Suda o svim programima inicijative Spotlight pokazuju da polovica delegacija EU-a vjeruje da je inicijativa imala pozitivan učinak na iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama (vidjeti [sliku 13.](#)).

Slika 13. – Rezultati ankete Suda – Učinak inicijative Spotlight

Izvor: anketa koju je proveo Sud.

98. Cjelokupno gledano, iako su inicijativom postignuta određena ostvarenja, četverogodišnje razdoblje provedbe na razini zemlje (koje uključuje fazu izrade programa) prekratko je za stvaranje trajne promjene u vezi s tako složenim pitanjem u složenoj okolini. Za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama potrebna je promjena društvenih normi, kao i potpuna reforma ustanova. Prethodne studije iz kojih su vidljive transformacijske promjene u razvojnoj suradnji provedene su na projektima u trajanju od 10 do 20 godina¹⁵. Anketa Suda poslana svim delegacijama EU-a uključivala je sljedeće pitanje: „Što smatrate razumnim vremenskim okvirom za postizanje trajne promjene u svojoj zemlji u području iskorjenjivanja nasilja nad ženama i djevojčicama (u godinama)?” Prosječan je odgovor bio 16 godina.

Postoji rizik od toga da se rezultati neće održati i da se stečena iskustva neće primjenjivati u budućim programima

99. Sud je ispitao je li se inicijativom Spotlight uspjelo privući dodatna financijska sredstva, jesu li poduzete mjere kojima bi se zajamčila održivost aktivnosti u okviru inicijative te je li omogućen jednostavan pristup stečenim iskustvima za potrebe budućih mjera EU-a u vezi s borbom protiv nasilja nad ženama i djevojčicama.

¹⁵ „Supporting Transformational Change – Case studies of successful development cooperation”, UNDP, 2011.

Inicijativom se nije privuklo dodatna financijska sredstva te postoje rizici u vezi s održivošću aktivnosti

100. Od samog početka doprinos EU-a inicijativi Spotlight zamišljen je kao početno financiranje kojim bi se od novih donatora privuklo dodatno financiranje, kako na globalnoj tako i na nacionalnoj razini. Međutim, do 30. studenoga 2022., ne računajući simbolične iznose, nisu pronađeni novi donatori. Kao jedan od mogućih razloga tomu Komisija navodi da su potencijalni donatori htjeli vidjeti rezultate prije nego što su se obvezali na financiranje. Još je jedan razlog to što je minimalni doprinos potreban za dobivanje mjesta u operativnom upravljačkom odboru ili u nacionalnim upravljačkim odborima bio previsok. Kao posljednji razlog navodi se to što bi, budući da EU izdvaja oko 500 milijuna eura za inicijativu, drugi donatori svojim manjim doprinosima imali i manji utjecaj na donošenje odluka te bili manje vidljivi.

101. Do 30. studenoga 2022. samo su Ekvador, El Salvador, Honduras i Zimbabve izradili izlazne strategije ili strategije održivosti. Međutim, u strategiji za Ekvador nisu definirane aktivnosti, a za Honduras nije jasno tko će aktivnosti provoditi niti što će biti izvor njihova financiranja. Nedostatak izlaznih strategija čini znatan rizik za održivost aktivnosti, posebice s obzirom na složenost i kratak vremenski okvir inicijative.

102. U Ugandi je planirana provedba programa financiranog sredstvima EU-a koji će naslijediti inicijativu Spotlight te će se baviti seksualnim i rodno uvjetovanim nasiljem i pravima u vezi sa spolnim i reproduktivnim zdravljem. Program će imati proračun od 20 milijuna eura i činiti dio godišnjeg akcijskog plana u iznosu od 60 milijuna eura. Međutim, do 31. prosinca 2022. u većini zemalja još nije bilo jasno koje će se aktivnosti u okviru inicijative Spotlight nastaviti ili koliko će financijskih sredstava za njih izdvojiti delegacije EU-a.

103. EU je izdvojio 18 milijuna eura za potporu širenju znanja i primjera najbolje prakse iz inicijative Spotlight, pri čemu je UN provedbeni partner. Dodatna 22 milijuna eura izdvojena su za pojačavanje globalnog zastupanja u svrhu iskorjenjivanja rodno uvjetovanog nasilja te za osnaživanje organizacija civilnog društva¹⁶.

¹⁶ „Commission Implementing Decision on the financing of the multiannual action plan for the thematic programme on Global Challenges”, C(2022)6137 od 23. kolovoza 2022.

104. Rezultati ankete Suda o svim programima inicijative Spotlight pokazuju da samo 31 % delegacija EU-a vjeruje da je inicijativa stavila dovoljno jak naglasak na održivost (vidjeti [sliku 14.](#)).

Slika 14. – Rezultati ankete Suda – Održivost inicijative Spotlight

Izvor: anketa koju je proveo Sud.

U okviru inicijative Spotlight prikupljene su informacije o stečenom iskustvu, ali zbog načina njihove pohrane na internetu teško im je pristupiti

105. U okviru inicijative Spotlight dobivena je poprilična količina znanja u vezi s aktivnostima koje se tiču odgovaranja na nasilje nad ženama i djevojčicama. Kako bi se maksimizirala njegova korist, znanje prikupljeno u okviru inicijative Spotlight potrebno je objediniti u formatu lako dostupnom zainteresiranim korisnicima. Međutim, informacije su trenutačno neusustavljene i nije ih lako pronaći. U vrijeme provedbe revizije informacije o dobrim praksama moglo se pronaći u godišnjim izvješćima zemalja na [internetskoj stranici MPTFO-a](#), na [ekstranetu Stalnog odbora za operativnu suradnju u području unutarnje sigurnosti](#) i u *ad hoc* repozitorijima pojedinih zemalja (vidjeti odlomak [107.](#)). Međutim, na [internetskoj stranici inicijative Spotlight](#) nije bilo posebnog odjeljka u kojem bi se sabralo stečeno iskustvo i dobre prakse iz svih zemalja niti je ona sadržavala poveznice na navedene izvore informacija.

106. U godišnjim opisnim izvješćima, koja su [javno dostupna](#), utvrđene su perspektivne aktivnosti ili primjeri dobre prakse koji se nakon provjera vanjskih stručnjaka mogu primijeniti na druga geografska područja. Međutim, do 31. prosinca 2022. primjere takve dobre prakse vanjski stručnjaci nisu prikupili niti analizirali, a u godišnjim izvješćima ne navodi se na koji se način perspektivne aktivnosti mogu nastaviti u budućnosti. U stvarnosti, samo su prakse iz Liberije (npr. izrada popisa osoba koje se bave sakaćenjem ženskih spolnih organa za sve okruge u kojima je ta praksa raširena) u drugoj fazi primijenjene i na druga geografska područja.

107. Informacije o studijama i aktivnostima provedenim u okviru programa inicijative Spotlight trebale su biti pohranjene u [ekstranetu Stalnog odbora za operativnu suradnju u području unutarnje sigurnosti](#), centraliziranom repozitoriju koji sadržava virtualnu knjižnicu sa zasebnim mapama za svaki program. Iako je postojanje jedinstvenog repozitorija za sve programe inicijative Spotlight pozitivna značajka, informacije koje su se u njemu nalazile u vrijeme revizije koju je proveo Sud u većini su slučajeva bile nepotpune. U okviru nekoliko programa (za [Argentinu](#), [Honduras](#) i [Liberiju](#)) osmišljeni su vlastiti *ad hoc* repozitoriji za pohranjivanje informacija o aktivnostima podijeljenih po stupovima. Pružanjem strukturiranih informacija na internetu dionicima se omogućuju jednostavan pristup i navigacija.

108. [Globalna platforma](#), inicijativa za razmjenu znanja s proračunom od 767 000 američkih dolara, trebala je biti pokrenuta 2023. (tri godine nakon početka provedbe inicijative Spotlight). Sastoji se od triju sastavnica: platforme [Shine](#), koja je već u funkciji, sastavnice za proizvodnju znanja (koja sadrži sažetke o pojedinim temama) i sastavnice za poticanje razmjene znanja (npr. globalni simpozij o učenju).

Vidljivost doprinosa EU-a, kao jedinog ulagača u inicijativu, nije uvijek bila zajamčena

109. Pokretanjem inicijative Spotlight EU je želio stvoriti dotad nezabilježenu vidljivu financijsku obvezu u svrhu iskorjenjivanja nasilja nad ženama i djevojčicama (vidjeti odlomak [02.](#)). Međutim, Sud je utvrdio da se aktivnostima u okviru inicijative Spotlight nije u svim slučajevima jamčila vidljivost EU-a. U određenim se slučajevima nije posebno pazilo na uključivanje zaštitnog znaka i vizualnog identiteta inicijative Spotlight u podržanim publikacijama ili na internetskim stranicama organizacija koje primaju financijsku potporu ili su uključene u provedbene aktivnosti. U smjernicama inicijative Spotlight kojima se uređuje uporaba logotipa u aktivnostima koje provode tijela UN-a te u aktivnostima koje se financiraju sredstvima EU-a navodi se da sve aktivnosti koje financira EU moraju biti označene zastavom EU-a. Sud je zabilježio primjere aktivnosti u Liberiji i Nigeru u kojima to nije bio slučaj. Također, na svojoj [internetskoj stranici](#) platforma Shine (vidjeti odlomak [108.](#)) predstavljena je kao proizvod UN-ova Uzajamnog fonda za žene umjesto kao proizvod nastao u suradnji s inicijativom Spotlight.

110. Rezultati ankete Suda o svim programima u okviru inicijative Spotlight ujedno pokazuju da je 60 % delegacija EU-a suradnju s timovima UN-a u zemljama u pogledu jamčenja vidljivosti EU-a opisalo kao zahtjevnju.

Zaključci i preporuke

111. Cjelokupno gledano, Sud zaključuje da je inicijativom Spotlight Komisija ambiciozno pokušala odgovoriti na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama, ali da je dosadašnji mjerljivi učinak te inicijative ograničen. Nasilje nad ženama i djevojčicama složeno je pitanje koje zahtijeva dugoročne mjere, a četiri godine, koliko traje provedba inicijative Spotlight, vrlo je kratko razdoblje za uvođenje trajnijih promjena. Iako je inicijativa dovela do određenih ostvarenja i bila korisna ženama i djevojčicama, teško je procijeniti u kojoj je mjeri postigla željene rezultate. Sud je također ustanovio da ima prostora za poboljšanje učinkovitosti i ostvarivanje veće vrijednosti za uloženi novac.

112. Komisijin odabir UN-a za provedbenog partnera bio je politička odluka donesena u svrhu promicanja multilateralizma. Pri donošenju navedene odluke Komisija nije temeljito usporedila alternativne okvire za provedbu ni njihove povezane troškove kako bi opravdala svoj odabir, unatoč doprinosu EU-a u iznosu od gotovo 500 milijuna eura.

113. Inicijativa Spotlight doista je posvećena zadovoljavanju potreba krajnjih korisnika te su njezini ciljevi relevantni za potrebe odgovaranja na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama. Međutim, Sud je utvrdio da postoje nedostaci u vezi s odlukama o financiranju i odabirom zemalja. Nisu provedene procjene nedostataka ni izračuni kojima bi se obrazložila dodjela sredstava, a odabir zemalja nije bio dovoljno dobro dokumentiran (odlomci [26.](#) – [46.](#)).

1. preporuka – Potrebno je provesti temeljitu usporedbu alternativnih mogućnosti i ponuditi dobro dokumentirana obrazloženja za odabir zemalja i dodjelu financijskih sredstava

Pri financiranju globalnih razvojnih inicijativa u budućnosti Komisiji se preporučuje da učini sljedeće:

- (a) prije donošenja odluke provede temeljitu usporedbu komparativnih prednosti i nedostataka alternativnih mogućnosti provedbe, uključujući procjene njihovih troškova;
- (b) dokumentira obrazloženje za odabir regija i zemalja te za dodjelu financijskih sredstava navedenim regijama i zemljama.

Ciljni rok provedbe: mjere koje će se financirati od siječnja 2025.

114. Pri provedbi inicijative Spotlight zabilježeni su dobri primjeri suradnje glavnih dionika, ali i izazovi i kašnjenja uzrokovani vanjskim i unutarnjim čimbenicima. Njezin pristup temeljen na aktivnostima u sklopu šest različitih stupova činio je usklađeni okvir, ali pokazao se teškim za provedbu u zemljama s različitim kontekstima i značajkama. Također, suradnja između timova u zemljama i ključnih dionika u određenim je trenucima bila otežana, a neki od dionika smatrali su da nisu bili dovoljno uključeni.

115. Inicijativa Spotlight zamišljena je kao potpora reformi koju provodi UN, u okviru koje više organizacija UN-a koje provode određeni program u istoj zemlji surađuju kao jedno. U provedbi inicijative, koja služi kao pilot-projekt za navedenu reformu, naišlo se na izazove, a veliki broj organizacija koje su sudjelovale u provedbi učinio je upravljanje inicijativom složenijim (vidjeti odlomke [48.](#) – [66.](#)).

2. preporuka – Potrebno je primijeniti stečena iskustva na buduće mjere

Kako bi poboljšala učinkovitost budućih mjera koje će se nastavljati na aktivnosti u okviru inicijative Spotlight, Komisiji se preporučuje da učini sljedeće:

- (a) zajamči da se u slučaju primjene pristupa temeljenog na šest stupova (ili sličnog pristupa) ostavi dovoljno prostora za prilagodbu pristupa u skladu s kontekstom pojedine zemlje te da zajamči djelotvorno uključivanje civilnog društva;
- (b) pri sklapanju ugovora s organizacijama UN-a razmotri aranžmane kojima se pojednostavnjuje provedba programa, uključujući ograničavanje broja provedbenih organizacija UN-a po programu.

Ciljni rok provedbe: mjere koje će se financirati od siječnja 2024.

116. Za inicijativu Spotlight nije provedena odgovarajuća procjena ostvarene vrijednosti za uloženi novac. Komisija je bila svjesna da odabir UN-a za provedbenog partnera podrazumijeva veće troškove, ali nije pokušala ispregovarati neizravne troškove koji bi bili niži od maksimuma postavljenog u financijskom i administrativnom okvirnom sporazumu. Gotovo trećina ukupnog proračuna izdvojena je za upravljanje inicijativom i njezinu administraciju, za koje je odgovoran UN. Troškovi upravljanja, kao i troškovi komunikacije, vidljivosti i evaluacije, izračunani su kao udio izravnih troškova određenog programa, ali za primijenjene udjele nije navedeno detaljno obrazloženje.

117. Komisijina procjena troškova aktivnosti također je bila ograničenog dosega jer u njoj troškovi te vrste nisu uspoređeni među sličnim aktivnostima u istim zemljama ili regijama, čime bi se zajamčila njihova primjerenost. Komisija nije izvršila ni procjenu troškova u odnosu na ostvarenja planiranih aktivnosti. Štoviše, okvirom za praćenje i evaluaciju inicijative Spotlight ne uzima se u obzir isplativost (vidjeti odlomke [67.](#) – [76.](#)).

3. preporuka – U budućim mjerama potrebno je povećati udio financijskih sredstava koji će doprijeti do krajnjih korisnika i uključiti procjenu isplativosti

Kako bi se u budućim razvojnim mjerama u obzir uzelo pitanje ostvarene vrijednosti za uloženi novac, Komisiji se preporučuje da učini sljedeće:

- (a) poveća iznos financijskih sredstava koji će doprijeti do krajnjih korisnika smanjenjem neizravnih troškova i troškova upravljanja programom u odnosu na ukupne troškove aktivnosti. Primjerice, u slučaju da UN bude odabran za provedbenog partnera, Komisija bi trebala ispregovarati smanjenje udjela neizravnih troškova koje UN naplaćuje.
- (b) zajamči da se u praćenju i evaluaciji budućih mjera stavi veći naglasak na isplativost, primjerice tako što će kad je potrebno povezati troškove s ostvarenjima.

Ciljni rok provedbe: mjere koje će se financirati od siječnja 2025.

118. Mehanizmima praćenja i izvješćivanja za inicijativu Spotlight ne omogućuje se dobra procjena njezine uspješnosti. Izvješćivanje o kumulativnom učinku programa ograničene je prirode jer se u godišnjim izvješćima o programima u većini slučajeva uspoređuju stvarne brojke za određenu godinu s ključnim etapama koje su za nju postavljene, ali ona ne sadržavaju usporedbu stvarnog i planiranog kumulativnog napretka od početka programa. Također se ne prate iznosi koji su izdvojeni za pojedinačna pitanja, kao što su borba protiv sakaćenja ženskih spolnih organa ili dječjih brakova.

119. Sud je utvrdio da su programi inicijative Spotlight postigli ostvarenja u svim afričkim i latinoameričkim zemljama, ali opseg i uspješnost tih ostvarenja različiti su. Povrh toga, značajke okvira rezultata, kratak vremenski okvir za provedbu i nepotpunost podataka doveli su do toga da još uvijek nije moguće izmjeriti učinak aktivnosti, odnosno posljedično poboljšanje okolnosti korisnika.

120. Od samog početka doprinos EU-a inicijativi Spotlight zamišljen je kao početno financiranje kojim bi se od novih donatora privuklo dodatno financiranje, kako na globalnoj tako i na nacionalnoj razini. Međutim, taj cilj još uvijek nije postignut. U većinu programa još uvijek nisu uključene izlazne strategije ni strategije održivosti, što čini znatan rizik za održivost aktivnosti.

121. U okviru inicijative Spotlight dobivena je znatna količina znanja o aktivnostima koje se tiču odgovaranja na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama. Međutim, to je znanje trenutačno neusustavljeno te mu zainteresirani korisnici ne mogu jednostavno pristupiti. U godišnjim izvješćima prikupljaju se primjeri onoga što se u okviru inicijative Spotlight smatra dobrom praksom, ali te primjere nisu analizirali vanjski stručnjaci niti su oni bili prikupljeni na globalnoj razini. Ne postoji ni procjena o tome na koji način nastaviti s perspektivnim aktivnostima u budućnosti.

122. Sud je utvrdio da aktivnostima inicijative Spotlight EU-u nije uvijek bila zajamčena vidljivost, unatoč tomu što je jedini ulagač u inicijativu. Taj je rizik Komisija već bila utvrdila pri odabiru UN-a za provedbenog partnera (odlomci [77.](#) – [110.](#)).

4. preporuka – Potrebno je ojačati održivost te produbljivanje i razmjenu znanja

Kako bi se ostvarila maksimalna dodana vrijednost inicijative Spotlight, Komisiji se preporučuje da učini sljedeće:

- (a) zajamči da konačna evaluacija inicijative Spotlight sadržava procjenu ishoda i učinka aktivnosti svakog programa, uključujući kumulativne rezultate programa na razini zemlje, objedinjene rezultate po regiji i praćenje iznosa izdvojenih za borbu protiv dječjih brakova i sakaćenja ženskih spolnih organa;
- (b) zajamči da se za sve programe u okviru inicijative Spotlight pripreme strategije održivosti i izlazne strategije te se u njima odrede konkretne mjere za nastavak borbe protiv nasilja nad ženama i djevojčicama nakon završetka programa;
- (c) zajamči da se znanje dobiveno aktivnostima inicijative Spotlight na globalnoj i programskoj razini na primjeren način pohranjuje, održava i stavlja na raspolaganje Komisiji i drugim zainteresiranim dionicima u dobro organiziranom, lako dostupnom formatu koji je jednostavan za uporabu.

Ciljni rok provedbe: siječanj 2024.

Ovo je izvješće usvojilo III. revizijsko vijeće, kojim predsjedava članica Revizorskog suda Bettina Jakobsen, na sastanku održanom u Luxembourg 4. srpnja 2023.

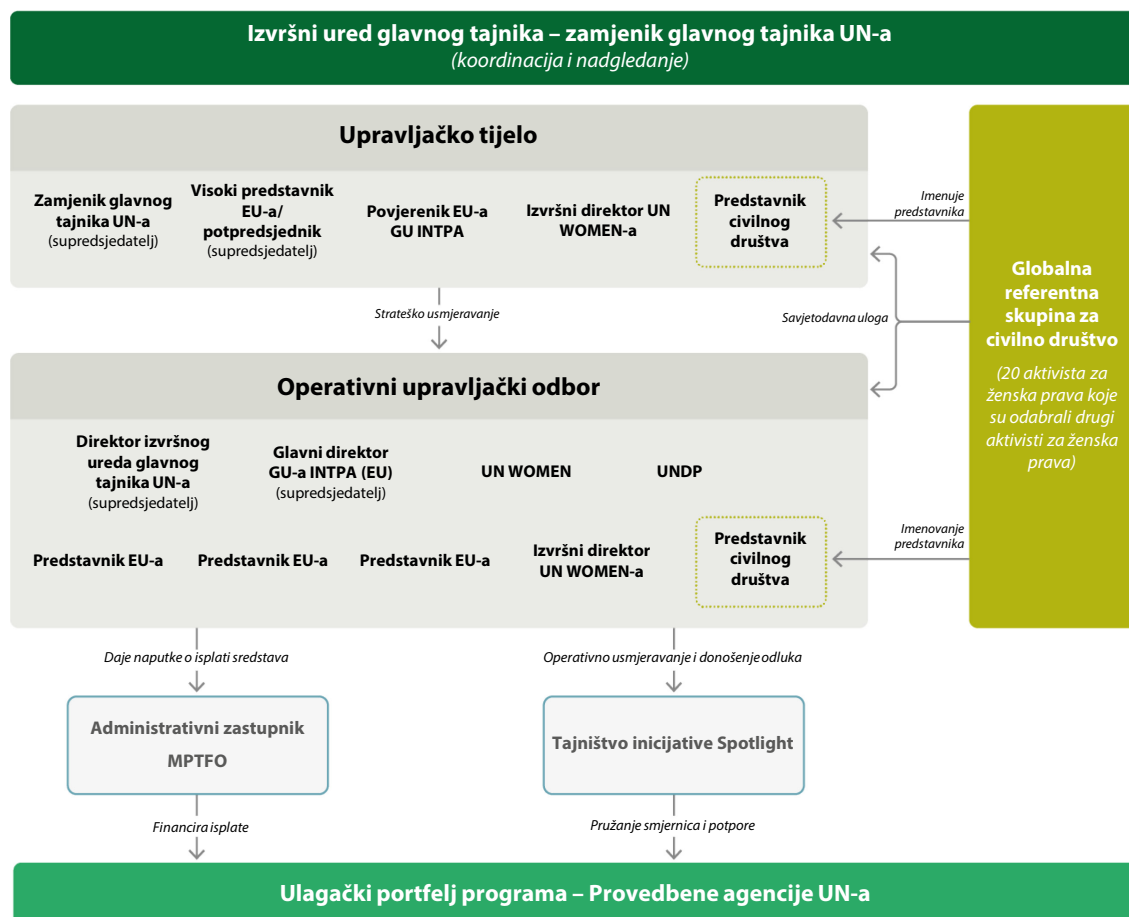
za Revizorski sud

Tony Murphy
predsjednik

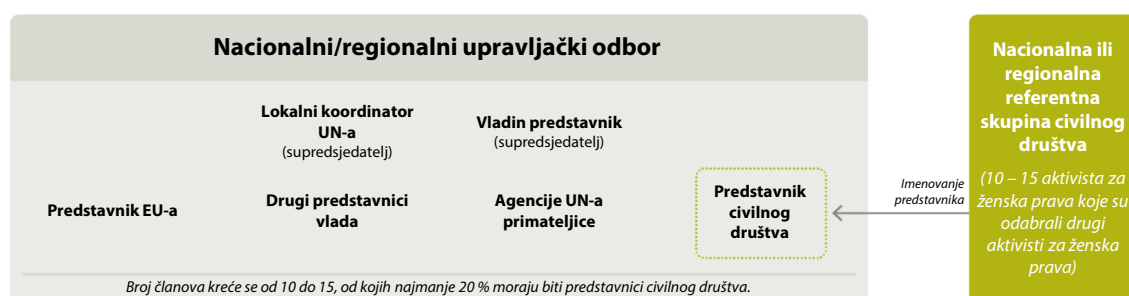
Prilozi

Prilog I. – Upravljačka struktura inicijative Spotlight

Globalna razina Upravljačka struktura

Programska razina Upravljačka struktura

Izvor: „Spotlight Initiative global annual narrative progress report 2021”, str. 17. i 18.

Prilog II. – Aktivnosti iz uzorka na dan 30. studenoga 2022.

Br.	Aktivnost	Zemlja	Proračun	Status	Postignuta ostvarenja	Postignuti rezultati (*)	Izgledno je da će rezultati biti održivi
1	Aktivnost 1.1.1.: Osiguravanje razvoja tehničkih kapaciteta i pružanje potpore povjerenstvu za reformu prava, uredu za izradu zakona, uredu za proračun i odabranim zakonodavnim odborima koji se bave integracijom pristupa temeljenih na ljudskim pravima u zakonodavne reforme; razrada regulatornog okvira za sprječavanje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja te usklađivanje običajnih normi sa standardima i načelima ljudskih prava. Podaktivnost 1.1.1.3.: Pružanje potpore povjerenstvu za reformu prava u vezi s uspostavom odjela za rodna i ljudska prava, čiji su zadatci revizija Zakona o nasilju u obitelji i izrada plana za upućivanje procesa reforme prava u suradnji s mjerodavnim ministarstvima. Podaktivnost 1.1.1.10.: Pružanje potpore povjerenstvu za reformu prava u vezi s	Liberija	97 648 američkih dolara	dovršeno	djelomično	ne	ne

Br.	Aktivnost	Zemlja	Proračun	Status	Postignuta ostvarenja	Postignuti rezultati (*)	Izgledno je da će rezultati biti održivi
	razvojem i potvrđivanjem kontrolnih popisa za ljudska prava i rodna pitanja u svrhu usmjeravanja zakonodavnih odbora i organizacija civilnog društva pri pregledavanju prijedloga zakona kako bi se zajamčilo da se zakoni donose na rodno osjetljiv način i u skladu s ljudskim pravima.						
2	Aktivnost 3.2.3.: Preinačavanje četiriju škola u grmlju u strukovne škole i baštinske kampove zamišljene kao centre za redoviti dijalog i razvijanje vještina povezanih s poželjnim tradicionalnim praksama. Aktivnost 3.2.4.: Provođenje alternativnih gospodarskih aktivnosti za vršitelje tradicionalnih praksi i osmišljavanje jednostavnog programa obreda inicijacije za žene i djevojčice u predmetnih 5 okruga koji ne uključuje obrezivanje ni sakaćenje ženskih spolnih organa.	Liberija	2 277 392 američka dolara	u tijeku	djelomično	djelomično	ne

Br.	Aktivnost	Zemlja	Proračun	Status	Postignuta ostvarenja	Postignuti rezultati (*)	Izgledno je da će rezultati biti održivi
3	Aktivnost 3.2.5.: Potpora Ministarstvu obrazovanja pri donošenju sveobuhvatnog plana i programa seksualnog obrazovanja te pri uspostavi školskih zdravstvenih programa u svrhu provedbe minimalnog školskog zdravstvenog paketa koji pokriva seksualno i reproduktivno zdravlje i prava te rodno uvjetovano seksualno nasilje i štetne prakse te jačanja mreže za upućivanje u postojeće jedinstvene kontaktne centre za pomoć ženama žrtvama nasilja (engl. <i>One Stop Centres</i>) i službe za mlade u priljevnim zajednicama.	Liberija	518 452 američka dolara	u tijeku	da	da	da
4	Aktivnost 4.2.1.: Pružanje decentralizirane, višesektorske pomoći prilagođene djeci i usmjerene na dobrobit djece (u području zdravlja, obrazovanja, psihosocijalne potpore i pravosudne zaštite) žrtvama prijavljenih slučajeva nasilja nad ženama i djevojčicama, među ostalim, provedbom aktivnosti socioekonomskog osnaživanja s pomoću usklađenog sustava upravljanja	Liberija	460 308 američkih dolara	u tijeku	da	djelomično	ne

Br.	Aktivnost	Zemlja	Proračun	Status	Postignuta ostvarenja	Postignuti rezultati (*)	Izgledno je da će rezultati biti održivi
	slučajevima. Aktivnost 4.2.2.: Nabava neophodnih lijekova i potrepština te jačanje distribucije robe na posljednjoj dionici prijevoza. Aktivnost 4.2.4.: Jačanje 12 postojećih operativnih upravljačkih odbora i 7 postojećih sigurnih kuća te širenje službi za poduzimanje mjera u slučaju rodno uvjetovanog seksualnog nasilja 8 dodatnih uputnih bolnica u preostalim 8 okruga na temelju preporuka iz procjene kvalitete. Aktivnost 4.2.8.: Jačanje jedinice za kaznena djela u vezi s rodno uvjetovanim seksualnim nasiljem u svrhu pružanja potpore odraslim žrtvama nasilja i svjedocima nasilja u predmetnim okruzima pri pravodobnom i sigurnom dobivanju pravne zaštite te razvoj kapaciteta za nove djelatnike službe za zaštitu žena i djece te aktivnosti javnog informiranja.						

Br.	Aktivnost	Zemlja	Proračun	Status	Postignuta ostvarenja	Postignuti rezultati (*)	Izgledno je da će rezultati biti održivi
5	Aktivnost 4.2.3.: Jačanje kapaciteta okružnih uputnih bolnica i domova zdravlja za obavljanje osnovnih medicinsko-forenzičkih pregleda, čuvanje uzoraka i upućivanje.	Liberija	382 991 američki dolar	u tijeku	da	ne	ne
6	Aktivnost 5.2.4.: Jačanje kapaciteta za analizu i širenje podataka, uključujući objavljivanje sažetaka politika, informativnih listova itd., uključujući tromjesečni pregled koji obuhvaća više dionika i analizu podataka iz sustava za upravljanje informacijama o rodno uvjetovanom nasilju u svrhu usmjeravanja zakona, politika i programa.	Liberija	79 000 američkih dolara	u tijeku	da	djelomično	ne
7	Aktivnost 6.3.2.: Prijenos bespovratnih sredstava za 25 lokalnih organizacija za prava žena i 5 tajništava organizacija civilnog društva te jačanje njihovih operativnih kapaciteta za odgovor na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama u 5 okruga uključenih u inicijativu Spotlight.	Liberija	361 618 američkih dolara	u tijeku	da	da	ne

Br.	Aktivnost	Zemlja	Proračun	Status	Postignuta ostvarenja	Postignuti rezultati (*)	Izgledno je da će rezultati biti održivi
8	Sve navedeno pod pokazateljem ostvarenja 1.1. (pripremanje dijagnoze i prijedloga reforme regulatornog okvira na saveznoj, državnoj i općinskoj razini u trima odabranim saveznom državama te savjetovanje, lobiranje i komunikacija i uspostavljanje foruma).	Meksiko	147 559 američkih dolara	u tijeku	djelomično	ne	ne
9	Aktivnost 2.1.4.: Usustavljivanje postojećih studija o mehanizmu upozoravanja na rodno uvjetovano nasilje; 2.1.5.: Model za praćenje i evaluaciju mjera upozoravanja na rodno uvjetovano nasilje, za čiji je primjer uzeta savezna država México.	Meksiko	122 900 američkih dolara	dovršeno	da	ne	ne
10	Aktivnost 3.1.2.: Škole na djelu za jednakost	Meksiko	158 960 američkih dolara	dovršeno	da	da	djelomično
11	Aktivnost 3.3.1.: Ponovno zauzimanje javnih prostora na temelju ojačavanja i promicanja žena i djevojčica u vodećim ulogama	Meksiko	120 015 američkih dolara	dovršeno	da	djelomično	da

Br.	Aktivnost	Zemlja	Proračun	Status	Postignuta ostvarenja	Postignuti rezultati (*)	Izgledno je da će rezultati biti održivi
12	Aktivnost 4.1.1.5.: Strategija za privremeni besplatni smještaj	Meksiko	88 271 američki dolar	dovršeno	da	da	ne
13	Aktivnost 6.1.3.: Bepovratna sredstva u manjim iznosima	Meksiko	185 648 američkih dolara	dovršeno	da	da	da
14	Aktivnost 1.1.1.: Potpora vladi pri izmjeni / dopuni postojećih zakona i propisa te usvajanju prijedloga zakona koji su u postupku razmatranja	Uganda	444 000 američkih dolara	u tijeku	djelomično	djelomično	djelomično
15	Aktivnost 2.1.7.: Obuka i praktično mentorstvo za tijela podnacionalne vlasti u području planiranja, izrade rodno osjetljivog proračuna, višesektorskog usklađivanja i sustava odgovornosti	Uganda	152 148 američkih dolara	dovršeno	djelomično	ne	ne
16	Aktivnost 3.2.1.: Širenje modela za pokretanje, osvješćivanje, potporu i djelovanje (SASA) za mobilizaciju zajednice i promjenu društvenih normi temeljenog na dokazima	Uganda	299 709 američkih dolara	dovršeno	djelomično	djelomično	ne
17	Aktivnost 4.1.14.: Potpora pružanju pravne pomoći i pravne zaštite žrtvama	Uganda	627 133 američka dolara	u tijeku	djelomično	djelomično	ne

Br.	Aktivnost	Zemlja	Proračun	Status	Postignuta ostvarenja	Postignuti rezultati (*)	Izgledno je da će rezultati biti održivi
	nasilja nad ženama i djevojčicama u ciljnim općinama						
18	Aktivnost 5.1.2.: Prilagodba, usklađivanje i standardizacija alata za prikupljanje podataka i protokola za razmjenu podataka	Uganda	269 000 američkih dolara	u tijeku	djelomično	ne	ne
19	Prijenosi sredstava i bespovratna sredstva za partnerske organizacije za prava žena u svrhu potpore napora u pogledu koordinacije zajedničkog zastupanja u vezi s iskorjenjivanjem nasilja nad ženama i djevojčicama	Uganda	939 527 američkih dolara	dovršeno	djelomično	da	da

Napomena: (*) Poboljšanje okolnosti korisnika uslijed provedbe aktivnosti.

Prilog III. – Doprinos inicijative Spotlight novim zakonima i politikama u okviru prvog stupa

Zemlje	Usvajanje novih zakona/politika ili izmjena i dopuna postojećih zakona/politika
Argentina	Nije zabilježeno. Mjerama u okviru inicijative Spotlight podupirala se provedba postojećih zakona i politika.
Ekvador	Reforma za usklađivanje sa sudskom presudom o pobačaju nakon silovanja (izmjena) Nacionalni protokol o kaznenim istragama femicida (novo) Sveobuhvatna politika odštete žrtvama nasilja nad ženama i djevojčicama i uzdržanim osobama žrtava femicida (novo) Općinska uredba i pravilnik o financiranju iskorjenjivanja nasilja nad ženama i djevojčicama u Cuenci (izmjena)
El Salvador	Ratifikacija konvencije o borbi protiv diskriminacije u obrazovanju s posebnim odjeljkom koji se odnosi na političko nasilje nad ženama. Reforma posebnog sveobuhvatnog zakona o omogućivanju života bez nasilja za žene. Reforma koja se odnosi na povećanje kazni za počinitelje za nezakonito širenje osobnih podataka koji štete časti, privatnosti, obitelji i javnom ugledu žena te za svakoga tko bilo kojim računalnim ili elektroničkim putem objavljuje, dijeli, šalje ili raspačava pornografski materijal u kojem se izgled ili identitet žena rabi bez njihova pristanka.
Honduras	Izvanredne mjere prevencije, nadzor u vezi s nasiljem nad ženama te mjere za jamčenje rodne ravnopravnosti tijekom općeg izvanrednog stanja u državi proglašenog u odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19.
Meksiko	Reforme koje je 2021. odobrio Kongres savezne države Chihuahue uključuju sljedeće: — strategije za sprječavanje i iskorjenjivanje diskriminacije u Chihuahui; — uključivanje dječaka i djevojčica bez roditelja u usluge u centrima za skrb te stvaranje jedinstvenog mehanizma za registraciju slučajeva s visokim rizikom od femicida; — reforme odobrene na nacionalnoj razini u ožujku 2022. doprinose upozorenjima o rodno uvjetovanom nasilju, odnosno njima se utvrđuje rok od 45 dana za službeno priznanje vlade o kritičnom stanju u vezi s rodno uvjetovanim nasiljem.
Liberija	Državne smjernice za borbu protiv seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja iz 2020.

Zemlje	Usvajanje novih zakona/politika ili izmjena i dopuna postojećih zakona/politika
	Službenom izjavom o politici koju je 25. lipnja 2019. donijelo tradicionalno vodstvo uvedena je jednogodišnja zabrana sakaćenja ženskih spolnih organa (te je ta zabrana kasnije produljena za dodatne tri godine).
Malavi	Slučaj Msundwe doveo je do prijelomnih pravnih presedana u svrhu zaštite žrtava seksualnog nasilja koje je počinila malavijska policija i uspostave mehanizama za sprječavanje takvih incidenata. Usvojeni su modeli politika u vezi s rodno uvjetovanim i seksualnim uznemiravanjem.
Mali	Nije zabilježeno. Od kolovoza 2020. politička je situacija u zemlji nestabilna te je izveden državni udar.
Mozambik	Odluka br. 39/2020 o strategiji za ravnopravnost spolova u javnoj upravi II. za razdoblje 2020. – 2024. Odluka br. 28/2020 od 29. travnja o strategiji u vezi s HIV-om i AIDS-om u javnoj upravi II. za razdoblje 2020. – 2024.
Niger	Nije zabilježeno.
Nigerija	Prijedlog zakona o sprječavanju i zabrani seksualnog uznemiravanja u tercijarnim obrazovnim ustanovama te o povezanim pravnim sredstvima iz 2019., koji je senat usvojio u srpnju 2020. Svih šest saveznih država na koje je inicijativa Spotlight bila usmjerena do sada je usvojilo Zakon o zabrani nasilja nad drugim osobama i Zakon o pravima djeteta. Zakon o zaštiti djece u Sokotu usvojila je Skupština te savezne države, a potpisao ga je guverner u prosincu 2021.
Uganda	Nacionalna politika za dječja pitanja iz 2020. Smjernice tužitelja za pregovore o nagodbi s priznanjem krivnje odobrene su 2021. kako bi se olakšalo smanjenje broja neriješenih predmeta, koji često ometaju pravodoban kazneni progon slučajeva seksualnog nasilja.
Zimbabve	27. listopada 2021. predsjednik Zimbabvea pokrenuo je politički dogovor na visokoj razini o iskorjenjivanju rodno uvjetovanog nasilja i štetnih praksi u Zimbabveu. Obveze i mjere iz tog dogovora imaju za cilj zajamčiti da žene i djevojčice ostvare svoj puni potencijal u rodno osjetljivom i inkluzivnom društvu bez nasilja.

Zemlje	Usvajanje novih zakona/politika ili izmjena i dopuna postojećih zakona/politika
Regionalni program za Afriku	Programom se podupirao razvoj prvog regionalnog akcijskog plana za Afriku za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama, kao i regionalne procjene stanja u vezi s izvršavanjem zakona i politika o iskorjenjivanju nasilja nad ženama i djevojčicama.
Regionalni program za Latinsku Ameriku	U suradnji s Mehanizmom za primjenu konvencije iz grada Belém do Pará (MESECVI) programom se promicao međuamerički model zakona o sprječavanju, kažnjavanju i iskorjenjivanju nasilnih rodno uvjetovanih smrti žena te latinoamerički model protokola za istraživanje nasilnih rodno uvjetovanih smrti žena.

Prilog IV. – Glavni doprinosi inicijative Spotlight u okviru petog stupa

Zemlje	Glavne aktivnosti / glavni rezultati u okviru petog stupa
Argentina	Potpora za uvođenje integriranog sustava za slučajeve rodno uvjetovanog nasilja (<i>Sistema Integrado de Casos de Violencia por Motivos de Género</i>). Godine 2022. uvođenje je još uvijek bilo u tijeku. Potpora za provedbu nacionalne ankete o rasprostranjenosti i učestalosti rodno uvjetovanog nasilja (<i>Encuesta Nacional de Prevalencia e Incidencia de la Violencia basada en género</i>), koja je objavljena 2022.
Ekvador	Nisu prijavljeni konkretni rezultati za 2021.
El Salvador	U suradnji s projektom Infosegura, koji se financira sredstvima USAID-a, doprinijelo se objavljivanju izvješća Ministarstva pravosuđa iz 2020. te izvješća o nasilju nad ženama iz prve polovice 2021.
Honduras	U suradnji s projektom Infosegura, koji se financira sredstvima USAID-a, doprinijelo se osmišljavanju novog indeksa o nasilju nad ženama i djevojčicama. Za 2022. još uvijek nema dostupnih rezultata.
Meksiko	Forum za statistiku o nasilju nad ženama i djevojčicama iz 2021. Natjecanje u radu s otvorenim podacima o rodno uvjetovanom nasilju na temelju analize, uporabe, tumačenja i vizualizacije podataka o nasilju nad ženama i djevojčicama (2021.) Meksički ogranak inicijative Spotlight nije objavio nikakve podatke o ostvarenjima za 2021.
Liberija	Standardizacija alata sustava za upravljanje informacijama o rodno uvjetovanom nasilju (2021.) Primjena protokola za razmjenu informacija u okviru sustava za upravljanje informacijama o rodno uvjetovanom nasilju, raščlanjenih po dobi, spolu i demografskim podacima (2021.)
Malavi	Potpora digitalnom prikupljanju podataka u stvarnom vremenu i njihovu prijenosu nacionalnom promatračkom čvorištu radi jednostavnog praćenja pojavljivanja slučajeva nasilja nad ženama i djevojčicama u šest općina u kojima je proveden pilot-projekt. Potpora razvoju digitaliziranog sustava za upravljanje sudskim predmetima.
Mali	Potpora uspostavi nacionalne baze podataka o rodno uvjetovanom nasilju u Maliju. Potpora sastavljanju statističkog biltena 2021.

Zemlje	Glavne aktivnosti / glavni rezultati u okviru petog stupa
Mozambik	Doprinos razvoju sustava za upravljanje informacijama InfoViolencia usmjerenog na rodna pitanja. Godine 2022. sustav je još bio u fazi ispitivanja i nije bio potpuno funkcionalan. Potpota digitalizaciji pravosuđa kako bi se ubrzao postupak istrage kaznenih djela.
Niger	Potpota nacionalnim anketama o opsegu i odrednicama rodno uvjetovanog nasilja provedenim da bi se dobili ažurirani i pouzdani podatci o rodno uvjetovanom nasilju u Nigeru.
Nigerija	Potpota dovršenju nacionalnog barometra za rodno uvjetovano nasilje razvijenog u okviru inicijative Spotlight kojim se mjeri uspjeh vladina angažmana na lokalnoj, saveznoj i nacionalnoj razini. Potpota dovršenju nacionalnog preglednika za rodno uvjetovano nasilje ReportGBV, koji je ministarstvo za ženska pitanja razvilo u svrhu prijavljivanja slučajeva nasilja nad ženama i djevojčicama u Nigeriji.
Uganda	Potpota Ugandskom statističkom uredu u dopunjavaju nacionalne baze podataka o rodno uvjetovanom nasilju provođenjem ankete o nasilju nad ženama i djevojčicama i nasilju u obitelji iz 2021. Potpota studijama kao što su „Procjena kvalitete izvješća o postojećem upravljačkom informacijskom sustavu za rodno uvjetovano nasilje i štetne prakse” i „Procjena kvalitete podataka postojećih sustava za upravljanje alatima, procesima i podacima u vezi s rodno uvjetovanim nasiljem i štetnim praksama”.
Zimbabve	Zimbabve je odabran kao jedna od probnih zemalja za razvoj sustava za upravljanje informacijama u vezi s rodno uvjetovanim nasiljem izvan humanitarnog konteksta te je u okviru inicijative Spotlight 2021. pružena potpora za početak pilot-projekta. Godine 2022. taj sustav još uvijek nije bio uspostavljen.
Regionalni program za Afriku	Jačanje regionalne platforme komisije Afričke unije za promatračnicu i bodovnu ljestvicu podataka i rezultata istraživanja o rodnom pitanjima. Organiziranje kontinentalne koordinacijske platforme za programe u okviru inicijative Spotlight na razini zemlje.
Regionalni program za Latinsku Ameriku	U suradnji s brazilskim nacionalnim pravosudnim vijećem u okviru programa osmišljen je alat umjetne inteligencije za pomoć pravosudnim djelatnicima pri analizi ubojstava žena.

Pokrate i skraćeni nazivi

ERF: Europski razvojni fond

GU ECHO Glavna uprava za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći

GU INTPA: Glavna uprava za međunarodna partnerstva

MPTFO: Ured UN-a za višepartnerske uzajamne fondove

UNDP: Program UN-a za razvoj

UNESCO: Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu

UNFPA: Fond Ujedinjenih naroda za stanovništvo

UNICEF: Međunarodni krizni fond Ujedinjenih naroda za djecu

UNWOMEN: Tijelo UN-a za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena

Pojmovnik

Ishodi: promjene u ponašanju i institucionalne promjene razvojnih uvjeta koje nastaju u razdoblju od dovršetka postizanja ostvarenja do postizanja učinka. Riječ je o željenim ili postignutim ostvarenjima pojedine intervencije i za njih je potreban zajednički trud partnera.

Isplativost: postizanje željenih ishoda izraženo u odnosu na troškove.

Izravno upravljanje: upravljanje fondom ili programom EU-a koje, za razliku od podijeljenog ili neizravnog upravljanja, izravno obavlja sama Komisija.

Ostvarenja: promjene vještina ili sposobnosti ili dostupnost novih proizvoda i usluga uslijed završetka aktivnosti u okviru određene razvojne intervencije.

Procjena na temelju stupova: Komisijina procjena pravila i postupaka koji se primjenjuju u okviru neizravnog upravljanja kako bi se zajamčilo da su financijski interesi EU-a zaštićeni u jednakoj mjeri kao i u okviru izravnog upravljanja.

Sporazum o delegiranju: sporazum sklopljen s pojedincima ili subjektima u određenim područjima politike u svrhu primjene fondova EU-a pod neizravnim upravljanjem.

Učinak: opsežnije dugoročne posljedice dovršenog projekta ili programa, kao što su društvene i gospodarske koristi za stanovništvo u cjelini.

Uzajamni fond EU-a: fond kojim upravlja EU i u kojem se objedinjuje novac iz više izvora radi financiranja međunarodnog odgovora na krizne situacije ili krizu koja je u tijeku, uglavnom u zemljama u razvoju.

Odgovori Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje

<https://www.eca.europa.eu/hr/publications/sr-2023-21>

Kronologija

<https://www.eca.europa.eu/hr/publications/sr-2023-21>

Revizorski tim

U tematskim izvješćima Suda iznose se rezultati revizija koje su provedene za politike i programe EU-a ili teme povezane s upravljanjem u posebnim proračunskim područjima. U odabiru i oblikovanju takvih revizijskih zadataka Sud nastoji postići što veći učinak uzimajući u obzir rizike za uspješnost ili usklađenost, vrijednost predmetnih prihoda ili rashoda, predstojeće razvojne promjene te politički i javni interes.

Ovu reviziju uspješnosti provelo je III. revizijsko vijeće, kojim predsjedava članica Suda Bettina Jakobsen i koje je specijalizirano za rashodovna područja vanjskog djelovanja, sigurnosti i pravosuđa. Reviziju je predvodila članica Suda Bettina Jakobsen, a potporu su joj pružali voditeljica njezina ureda Katja Mattfolk, ataše u njezinu uredu Aino Rantanen, rukovoditelj Michael Bain, voditelj radnog zadatka Paolo Rexha te revizori Kim Hublé i Stéphane Gilson. Jezičnu podršku pružao je Michael Pyper.

Bettina Jakobsen

Katja Mattfolk

Aino Rantanen

Michael Bain

Paolo Rexha

Stéphane Gilson

Michael Pyper

AUTORSKA PRAVA

© Europska unija, 2023.

Politika Europskog revizorskog suda (Sud) o ponovnoj uporabi sadržaja utvrđena je u [Odluci Suda br. 6-2019](#) o politici otvorenih podataka i ponovnoj uporabi dokumenata.

Osim ako je drukčije navedeno (npr. u pojedinačnim napomenama o autorskim pravima), sadržaj Suda koji je u vlasništvu EU-a ima dozvolu [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Stoga je opće pravilo da je ponovna uporaba dopuštena pod uvjetom da se na odgovarajući način navede izvor i naznače eventualne promjene. Osoba koja ponovno upotrebljava sadržaj Suda ne smije izmijeniti izvorno značenje ili poruku. Sud ne snosi odgovornost za posljedice ponovne uporabe.

Ako određeni sadržaj prikazuje osobe čiji je identitet moguće utvrditi, npr. u slučaju fotografija koje prikazuju osoblje Suda, ili ako uključuje djela trećih strana, potrebno je zatražiti dodatno dopuštenje.

U slučaju dobivanja takvog dopuštenja njime se poništava i zamjenjuje prethodno opisano opće dopuštenje i jasno se navode sva ograničenja koja se primjenjuju na uporabu tog sadržaja.

Za uporabu ili reprodukciju sadržaja koji nije u vlasništvu EU-a dopuštenje se po potrebi mora zatražiti izravno od nositelja autorskih prava.

Softver ili dokumenti na koje se primjenjuju prava industrijskog vlasništva, kao što su patenti, žigovi, registrirani dizajn, logotipi i nazivi, nisu obuhvaćeni politikom Suda o ponovnoj uporabi sadržaja.

Na internetskim stranicama institucija Europske unije unutar domene europa.eu dostupne su poveznice na internetske stranice trećih strana. Sud nema nikakvu kontrolu nad njihovim sadržajem te je stoga preporučljivo da provjerite njihove politike zaštite osobnih podataka i autorskih prava.

Upotreba logotipa Suda

Logotip Suda ne smije se upotrebljavati bez prethodne suglasnosti Suda.

HTML	ISBN 978-92-849-0668-0	ISSN 2315-2230	doi: 10.2865/023578	QJ-AB-23-019-HR-Q
PDF	ISBN 978-92-849-0631-4	ISSN 2315-2230	doi: 10.2865/689942	QJ-AB-23-019-HR-N

EU je 2017. u okviru globalnog partnerstva s UN-om pokrenuo inicijativu Spotlight s ciljem da se svim ženama i djevojčicama zajamči život bez izloženosti nasilju i štetnim praksama.

Sud je revizijom procijenio je li inicijativa Spotlight učinkovito i djelotvorno sredstvo za Komisijin odgovor na pitanje nasilja nad ženama i djevojčicama. Utvrdio je da je inicijativa dovela do određenih ostvarenja. Međutim, teško je procijeniti u kojoj je mjeri postigla željene rezultate. Sud je također ustanovio da ima prostora za poboljšanje učinkovitosti i ostvarivanje veće vrijednosti za uloženi novac.

Sud preporučuje da pri financiranju budućih razvojnih inicijativa Komisija provede temeljitu usporedbu provedbenih mogućnosti i njihovih troškova, poveća udio financijskih sredstava koji će doprijeti do krajnjih korisnika i primijeni stečena iskustva na mjere kojima će se nastaviti aktivnosti inicijative Spotlight.

Tematsko izvješće Suda u skladu s člankom 287. stavkom 4. drugim podstavkom UFEU-a.

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

Ured za publikacije
Europske unije

EUROPSKI REVIZORSKI SUD
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1

Upiti: eca.europa.eu/hr/Pages/ContactForm.aspx
Internetske stranice: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors